

აჭარის ავტონომიური რესპუბლიკის კ ა ნ ო ნ ი

აჭარის ავტონომიური რესპუბლიკის საბიუჯეტო პროცესისა და უფლებამოსილებათა შესახებ

თ ა ვ ი I ზოგადი დებულებები

მუხლი 1. კანონის მიზანი (14.05.2015 N127-უ.ს.რ.ს.)

ეს კანონი განსაზღვრავს აჭარის ავტონომიური რესპუბლიკის (შემდგომში - ავტონომიური რესპუბლიკა) რესპუბლიკური ბიუჯეტის ფორმირების პრინციპებს და არეგულირებს რესპუბლიკური ბიუჯეტის პროექტის მომზადებისა და დამტკიცების, რესპუბლიკური ბიუჯეტის კანონის პროექტის წარდგენისა და განხილვის, რესპუბლიკური ბიუჯეტის კანონში ცვლილების შეტანის, შესრულების, ანგარიშგებისა და კონტროლის წესს, აგრეთვე ავტონომიური რესპუბლიკის უმაღლესი წარმომადგენლობითი და აღმასრულებელი ორგანოების და აღმასრულებელი ორგანოს მიერ შექმნილი/დაფუძნებული იურიდიული პირების საბიუჯეტო უფლებამოსილებას და პასუხისმგებლობას.

მუხლი 1¹. კანონის მოქმედების სფერო (14.05.2015 N127-უ.ს.რ.ს.)

1. ამ კანონის მოქმედება ვრცელდება ავტონომიური რესპუბლიკის უმაღლესი ხელისუფლების ორგანოებზე, აგრეთვე მათ მიერ შექმნილ/დაფუძნებულ იურიდიულ პირებსა და ორგანიზაციებზე, გარდა ამ მუხლის მე-2 პუნქტით გათვალისწინებული გამონაკლისებისა.

2. ამ კანონის მოქმედება არ ვრცელდება სამეწარმეო იურიდიულ პირებზე, ასევე – წევრობაზე დაფუძნებულ იურიდიულ პირებზე, გარდა იმ შემთხვევისა, როდესაც ისინი არიან ამ კანონით გათვალისწინებული ბიუჯეტით განსაზღვრული პროგრამების/ქვეპროგრამების ფარგლებში თანხის განკარგვის უფლებამოსილების მქონე ორგანიზაციები.

მუხლი 2. კანონში გამოყენებულ ტერმინთა განმარტება

ამ კანონში გამოყენებულ ტერმინებს აქვს შემდეგი მნიშვნელობა:

ა) ბიუჯეტი, სახელმწიფო ბიუჯეტი, ადგილობრივი თვითმმართველი ერთეულის ბიუჯეტი, დამტკიცებული ბიუჯეტი, დაზუსტებული ბიუჯეტი, წლიური ბიუჯეტი, საბიუჯეტო განაცხადი, საშუალოვადიანი მაკროეკონომიკური პროგნოზი, საშუალოვადიანი ფისკალური პროგნოზი, ნაშთი, თავისუფალი ნაშთი, ნაშთის ცვლილება, ფულადი სახსრები, ფულადი სახსრების მოძრაობა, გადახდაზე ვალდებულების აღება, ფინანსური ვალდებულების აღება, ბიუჯეტის განწერა, საბიუჯეტო კლასიფიკაცია, ასიგნება, სესხი, გათანაბრებითი ტრანსფერი, საფინანსო ორგანო – საქართველოს საბიუჯეტო კოდექსით განსაზღვრული განმარტებების მიხედვით;

ა¹) ცენტრალური ბიუჯეტი, წლიური ბიუჯეტი, საჯარო სამართლის იურიდიული პირის/არასამეწარმეო (არაკომერციული) იურიდიული პირის ბიუჯეტი, სახელმწიფოს ერთიანი ბიუჯეტი, ერთიანი მუნიციპალური ბიუჯეტი, საჯარო სამართლის იურიდიული პირის/არასამეწარმეო (არაკომერციული) იურიდიული პირის დამტკიცებული ბიუჯეტი, საჯარო სამართლის იურიდიული პირის/არასამეწარმეო (არაკომერციული) იურიდიული პირის დაზუსტებული ბიუჯეტი - საქართველოს საბიუჯეტო კოდექსით განსაზღვრული განმარტებების მიხედვით; (14.05.2015 N127-უ.ს.რ.ს.)

ბ) ადგილობრივი თვითმმართველობა, თვითმმართველი ერთეული, საკუთარი, დელეგირებული უფლებამოსილებები – შეესაბამება საქართველოს ორგანულ კანონში „ადგილობრივი თვითმმართველობის კოდექსი“ მოცემულ განმარტებებს; (14.05.2015 N127-უ.ს.რ.ს.)

ბ¹) საჯარო სამართლის იურიდიული პირი – ამ კანონის მიზნებისათვის, საქართველოს კანონმდებლობით გათვალისწინებული საჯარო სამართლის იურიდიული პირის სტატუსის მქონე იურიდიული პირი, რომელიც შექმნილია/დაფუძნებულია ავტონომიური რესპუბლიკის უმაღლესი აღმასრულებელი ორგანოს ნორმატიული აქტით, ან ამ საჯარო სამართლის იურიდიული პირის მიერ დაფუძნებული იურიდიული პირი; (14.05.2015 N127-უ.ს.რ.ს.)

ბ²) არასამეწარმეო (არაკომერციული) იურიდიული პირი – საქართველოს კანონმდებლობით გათვალისწინებული არასამეწარმეო (არაკომერციული) იურიდიული პირი, რომელიც შექმნილია/დაფუძნებულია საქართველოს კანონმდებლობით დადგენილი წესით ავტონომიური რესპუბლიკის ხელისუფლების ორგანოს ან/და მის მიერ დაფუძნებული იურიდიული პირის მიერ; (14.05.2015 N127-უ.ს.რ.ს.)

გ) ავტონომიური რესპუბლიკის რესპუბლიკური ბიუჯეტი – ავტონომიური რესპუბლიკის უმაღლესი საბჭოს მიერ დამტკიცებული, ავტონომიური რესპუბლიკის ხელისუფლების ფუნქციებისა და ვალდებულებების შესრულების მიზნით მისაღები შემოსულობების, გასაწევი გადასახდელებისა და ნაშთის ცვლილების ერთობლიობა;

დ) ავტონომიური რესპუბლიკის ნაერთი ბიუჯეტი – ავტონომიური რესპუბლიკის რესპუბლიკური და შესაბამისად მის შემადგენლობაში შემავალი ადგილობრივი თვითმმართველი ერთეულების კონსოლიდირებული ბიუჯეტი. ავტონომიური რესპუბლიკის ნაერთი ბიუჯეტი არ ექვემდებარება არც ერთი ხელისუფლების წარმომადგენლობითი ორგანოს მიერ დამტკიცებას;

დ¹) ერთიანი ავტონომიური რესპუბლიკის ბიუჯეტი – ავტონომიური რესპუბლიკის ერთიანი რესპუბლიკური ბიუჯეტის და მის შემადგენლობაში შემავალი თვითმმართველი ერთეულების ერთიანი მუნიციპალური ბიუჯეტების კონსოლიდირებული ბიუჯეტი. ერთიანი ავტონომიური რესპუბლიკის ბიუჯეტი არ ექვემდებარება ხელისუფლების წარმომადგენლობითი ორგანოს მიერ დამტკიცებას; (14.05.2015 N127-უ.ს.რ.ს.)

დ²) ავტონომიური რესპუბლიკის ერთიანი რესპუბლიკური ბიუჯეტი – ავტონომიური რესპუბლიკის რესპუბლიკური ბიუჯეტის და ამ მუხლის „ბ¹“ და „ბ²“ ქვეპუნქტებით გათვალისწინებული საჯარო სამართლის იურიდიული პირებისა და არასამეწარმეო (არაკომერციული) იურიდიული პირების ბიუჯეტების კონსოლიდირებული ბიუჯეტი ავტონომიური რესპუბლიკის ერთიანი რესპუბლიკური

ბიუჯეტი არ ექვემდებარება ხელისუფლების წარმომადგენლობითი ორგანოს მიერ დამტკიცებას; (14.05.2015 N127-უ.ს.რ.ს.)

ე) ადგილობრივი ხელისუფლება - ადგილობრივი თვითმმართველობის ორგანოები; (14.05.2015 N127-უ.ს.რ.ს.)

ვ) ავტონომიური რესპუბლიკის ხელისუფლება - ავტონომიური რესპუბლიკის ხელისუფლების ორგანოები;

ზ) შემოსულობებიდან რესპუბლიკურ ბიუჯეტში განაწილების პროცენტული მაჩვენებლები - საქართველოს და აჭარის ავტონომიური რესპუბლიკის კანონმდებლობებით დადგენილი წესით შემოსულობების წილი რესპუბლიკურ ბიუჯეტში, პროცენტებში. კანონმდებლობით ხორციელდება საქართველოს სახელმწიფო, ავტონომიური რესპუბლიკისა და მის შემადგენლობაში შემავალი ადგილობრივი თვითმმართველი ერთეულების ბიუჯეტებს შორის შემოსულობების განაწილება, საქართველოს სახელმწიფო და ავტონომიური რესპუბლიკის რესპუბლიკური ბიუჯეტებიდან გრანტების მიღება ან გადმოცემა;

თ) მიზნობრივი ტრანსფერი - დელეგირებულ უფლებამოსილებათა განხორციელების მიზნით ადგილობრივი თვითმმართველი ერთეულის ბიუჯეტის მიერ სახელმწიფო ბიუჯეტიდან ან/და ავტონომიური რესპუბლიკის რესპუბლიკური ბიუჯეტიდან ფინანსური დახმარების სახით მიღებული სახსრები;

ი) სპეციალური ტრანსფერი - სტიქიური მოვლენების, ეკოლოგიური და სხვა სახის კატასტროფების, საომარი მოქმედებების, ეპიდემიების და სხვა საგანგებო სიტუაციების შედეგების (ზიანის) სალიკვიდაციოდ, აგრეთვე სხვა ღონისძიებების განსახორციელებლად სახელმწიფო, ავტონომიური რესპუბლიკის რესპუბლიკურ და ადგილობრივი თვითმმართველი ერთეულების ბიუჯეტებს შორის გაწეული ფინანსური დახმარება; (14.05.2015 N127-უ.ს.რ.ს.)

ი¹) კაპიტალური ტრანსფერი - კაპიტალური პროექტის განსახორციელებლად სახელმწიფო, ავტონომიური რესპუბლიკის რესპუბლიკურ და ადგილობრივი თვითმმართველი ერთეულების ბიუჯეტებს შორის გაწეული ფინანსური დახმარება, რომელიც დაკავშირებულია ტრანსფერის მიმღების არაფინანსური აქტივების ზრდასთან; (14.05.2015 N127-უ.ს.რ.ს.)

კ) მხარჯავი დაწესებულება ბიუჯეტის პროგრამულ კლასიფიკაციაში პირველი თანრიგით გათვალისწინებული საბიუჯეტო ორგანიზაცია; (15.12.2011 N 149-უ.ს.შ.ს.)

ლ) საბიუჯეტო ორგანიზაცია - საქართველოს ცენტრალური, ავტონომიური რესპუბლიკის, ადგილობრივი ხელისუფლების მიერ დაფუძნებული ან/და მის მიმართ ანგარიშვალდებულებული/მისი კონტროლისადამი დაქვემდებარებული ორგანიზაცია, აგრეთვე სხვა საჯარო სამართლის იურიდიული პირი/არასამეწარმეო (არაკომერციული) იურიდიული პირი (ასეთის არსებობის შემთხვევაში), თუ იგი არის შესაბამისი დონის ბიუჯეტით განსაზღვრული პროგრამის/ქვეპროგრამის ფარგლებში ასიგნებების განკარგვის უფლებამოსილების მქონე ორგანიზაცია; (14.05.2015 N127-უ.ს.რ.ს.)

მ) საბიუჯეტო უფლებამოსილება - ავტონომიური რესპუბლიკის ხელისუფლებისა და საბიუჯეტო სისტემის მონაწილეთა ამ კანონით რეგლამენტირებული უფლებამოსილებანი;

ნ) გრანტები - წარმოადგენს არასავალდებულო მიმდინარე ან კაპიტალური დანიშნულების ტრანსფერებს ერთი დონის სახელმწიფო ერთეულიდან სხვა დონის სახელმწიფო ერთეულზე ან საერთაშორისო ორგანიზაციაზე;

ო) რესპუბლიკური ბიუჯეტის არაფინანსური აქტივები, ფინანსური აქტივები და ვალდებულებები – საბიუჯეტო კლასიფიკაციით განსაზღვრული აქტივები და ვალდებულებები;

პ) რესპუბლიკური ბიუჯეტის პროფიციტი და დეფიციტი – რესპუბლიკური ბიუჯეტის შემოსავლებსა და ხარჯებს შორის სხვაობა არის ბიუჯეტის საოპერაციო სალდო, ხოლო საოპერაციო სალდოსა და არაფინანსური აქტივების ცვლილებას შორის სხვაობა არის რესპუბლიკური ბიუჯეტის მთლიანი სალდო. დადებითი მთლიანი სალდო არის რესპუბლიკური ბიუჯეტის პროფიციტი, ხოლო უარყოფითი მთლიანი სალდო არის რესპუბლიკური ბიუჯეტის დეფიციტი.

პ¹) პრიორიტეტი – რესპუბლიკური ბიუჯეტით გათვალისწინებული ასიგნებების ძირითადი მიმართულება, რომლის ფარგლებშიც მხარჯავი დაწესებულებები/ საბიუჯეტო ორგანიზაციები ახორციელებენ პროგრამებს/ქვეპროგრამებს. პრიორიტეტის ფარგლებში შესაძლებელია ასევე გათვალისწინებულ იქნეს სხვადასხვა საბიუჯეტო ორგანიზაციის ფუნქციონირებისათვის საჭირო ღონისძიებები; (27.02.2013 N 35-უ.ს.რ.ს.)

ჟ) პროგრამა – ბიუჯეტით განსაზღვრული პრიორიტეტების მიზნების მისაღწევად განსახორციელებელი ღონისძიებების ერთობლიობა, რომლებიც დაჯგუფებულია მსგავსი შინაარსის მიხედვით, ხორციელდება ერთი საბოლოო შედეგის მისაღწევად და რომელთა განხორციელებისთვის პასუხისმგებელია ერთი მხარჯავი დაწესებულება; (14.05.2015 N127-უ.ს.რ.ს.)

რ) ქვეპროგრამა – მხარჯავი დაწესებულების პროგრამის ფარგლებში საბიუჯეტო ორგანიზაციის მიერ განსახორციელებელი ღონისძიებების ერთობლიობა. (15.12.2011 N 149-უ.ს.შ.ს.)

მუხლი 3. ავტონომიური რესპუბლიკის საბიუჯეტო სისტემის სამართლებრივი საფუძვლები (14.05.2015 N127-უ.ს.რ.ს.)

ავტონომიური რესპუბლიკის საბიუჯეტო უფლებამოსილებანი ხორციელდება საქართველოს კონსტიტუციის, „აჭარის ავტონომიური რესპუბლიკის სტატუსის შესახებ“ საქართველოს კონსტიტუციური კანონის, აჭარის ავტონომიური რესპუბლიკის კონსტიტუციის, საქართველოს ორგანული კანონის „ადგილობრივი თვითმმართველობის კოდექსი“, საქართველოს საბიუჯეტო კოდექსის, ამ კანონის, გადასახადებისა და მოსაკრებლების თაობაზე საქართველოს კანონმდებლობის, საქართველოს სხვა საკანონმდებლო და კანონქვემდებარე ნორმატიული აქტების, აგრეთვე ავტონომიური რესპუბლიკის ნორმატიული აქტების საფუძველზე.

მუხლი 4. პასუხისმგებლობა

ამ კანონის დამრღვევი პასუხს აგებს კანონმდებლობით დადგენილი წესით.

თ ა ვ ი II

საბიუჯეტო მოწყობის ძირითადი პრინციპები

მუხლი 5. საბიუჯეტო მოწყობა

1. ავტონომიური რესპუბლიკის საბიუჯეტო მოწყობა ეფუძნება ქვეყნის საბიუჯეტო სისტემის ერთიანობის, ყოვლისმომცველობის, გამჭვირვალობის, ანგა-რიშვალდებულების, დამოუკიდებლობის, უნივერსალობის და კონსოლიდირების პრინციპებს.

2. რესპუბლიკური ბიუჯეტის ურთიერთობა სხვა ბიუჯეტებთან განისაზღვრება საქართველოს საბიუჯეტო კოდექსითა და ამ კანონით.

მუხლი 6. საბიუჯეტო სისტემის ერთიანობა

რესპუბლიკური ბიუჯეტი ქვეყნის ერთიანი საბიუჯეტო სისტემის შემადგე-ნელი ნაწილია, უზრუნველყოფილია ერთიანი სამართლებრივი ბაზით, ერთიანი საბიუჯეტო კლასიფიკაციით, ბიუჯეტის შედგენისა და შესრულების ანგარიშგების ერთიანი საბიუჯეტო დოკუმენტაციით, საბიუჯეტო პროცესის დადგენილი პრინციპებითა და ფულადი სისტემის ერთიანობით, ერთიანი საგადასახადო და საფინანსო-საბიუჯეტო პოლიტიკით და მიმართულია საქართველოს კონსტიტუციური კანონით “აჭარის ავტონომიური რესპუბლიკის სტატუსის შესახებ” და აჭარის ავტონომიური რესპუბლიკის კონსტიტუციით მინიჭებულ უფლებამოსილებათა რეალიზაციისათვის.

მუხლი 7. ბიუჯეტის დამოუკიდებლობა

1. ავტონომიურ რესპუბლიკას აქვს საკუთარი დამოუკიდებელი რესპუბლიკური ბიუჯეტი.

2. რესპუბლიკური ბიუჯეტის დამოუკიდებლობას უზრუნველყოფს საკუთარი შემოსულობების წყაროები და ნაშთი, აგრეთვე საკუთარი გადასახდელების დამოუკიდებლად განსაზღვრის უფლება საქართველოს კანონმდებლობის შესაბამისად.

მუხლი 8. ბიუჯეტის ყოვლისმომცველობა

1. რესპუბლიკური ბიუჯეტის შემოსულობები, გადასახდელები და ნაშთის ცვლილება სრულყოფილად აისახება რესპუბლიკურ ბიუჯეტში. დაუშვებელია რესპუბლიკური ბიუჯეტის შემოსულობების თუნდაც ნაწილის აკუმულირება ბიუჯეტგარეშე შემოსავლების ანგარიშებზე.

2. რესპუბლიკური ბიუჯეტის შემოსულობები და გადასახდელები განისაზღვრება მათი რეალურობიდან გამომდინარე.

მუხლი 9. ბიუჯეტის გამჭვირვალობა

რესპუბლიკური ბიუჯეტის პროექტის უმაღლეს საბჭოში განხილვის პროცედურების საჯაროობა საზოგადოებისა და მასობრივი ინფორმაციის საშუალებებისათვის, დამტკიცებული ბიუჯეტისა და მისი შესრულების შესახებ წლიური ანგარიშის გამოქვეყნება, რესპუბლიკური ბიუჯეტის კანონის პროექტის შესახებ ინფორმაციის ხელმისაწვდომობა ნებისმიერი ფიზიკური და იურიდიული პირისათვის უზრუნველყოფილია ავტონომიური რესპუბლიკის ხელისუფლების მიერ.

მუხლი 10. ანგარიშვალდებულება

საბიუჯეტო პროცესის ყველა მონაწილე პასუხისმგებელია მის მიერ განხორციელებულ საქმიანობაზე და რესპუბლიკური ბიუჯეტის შესახებ წარდგენილ ინფორმაციაზე.

მუხლი 11. ბიუჯეტის უნივერსალობა (27.02.2013 N 35-უ.ს.რ.ს.)

რესპუბლიკური ბიუჯეტის ყველა შემოსულობა მიმართება გადასახდელების დასაფინანსებლად, გარდა ამ კანონით განსაზღვრული შემთხვევებისა, ამასთანავე, არც ერთი შემოსულობა, გარდა დონორების მიერ დაფინანსებული შემოსულობებისა, არ უნდა იქნეს მიმართული მიზნობრივად, კონკრეტული გადასახდელის დასაფინანსებლად. საბიუჯეტო ორგანიზაციის მიერ მიღებული შემოსულობების შენაჩუნება თავისი მიზნებისათვის დაუშვებელია, გარდა იმ შემთხვევისა, როცა საბიუჯეტო ორგანიზაცია არის საჯარო სამართლის იურიდიული პირი ან/და არასამეწარმეო (არაკომერციული) იურიდიული პირი.

მუხლი 12. კონსოლიდირება (14.05.2015 N127-უ.ს.რ.ს.)

კონსოლიდირება გულისხმობს შემოსულობებისა და გადასახდელების სახელმწიფო ხაზინის ერთიანი ანგარიშის სისტემაში მოქცევას, გადასახდელების გადახდას საქართველოს კანონმდებლობით დადგენილი წესით, სახელმწიფო ხაზინის ერთიანი ანგარიშის სისტემის ანგარიშების მართვას სახელმწიფო ხაზინის მიერ და მათ განთავსებას საქართველოს ეროვნულ ბანკში ან/და სხვა საბანკო დაწესებულებებში.

თ ა ვ ი III **საბიუჯეტო პროცესი**

მუხლი 13. საბიუჯეტო პროცესი

საბიუჯეტო პროცესი არის ავტონომიური რესპუბლიკის ხელისუფლებისა და საბიუჯეტო სისტემის მონაწილეთა რეგლამენტირებული საფინანსო-საბიუჯეტო საქმიანობა, რომელიც მოიცავს რესპუბლიკური ბიუჯეტის პროექტის მომზადებას, წარდგენას, განხილვას, დამტკიცებას, მასში ცვლილებების შეტანას, დაზუსტებას, შესრულებას, ანგარიშგებას და კონტროლს.

მუხლი 14. საბიუჯეტო პროცესის ორგანიზება

1. რესპუბლიკური ბიუჯეტის კანონის პროექტის მომზადებაზე, რესპუბლიკური ბიუჯეტის კანონში ცვლილებების შესახებ კანონის პროექტის მომზადებაზე და დამტკიცებული რესპუბლიკური ბიუჯეტის შესრულებაზე და ანგარიშგებაზე პასუხისმგებელია ავტონომიური რესპუბლიკის მთავრობა, ხოლო რესპუბლიკური ბიუჯეტის კანონის პროექტის წარდგენაზე, რესპუბლიკური ბიუჯეტის კანონში ცვლილებების შესახებ კანონის პროექტის წარდგენაზე, რესპუბლიკური ბიუჯეტის წლიური შესრულების ანგარიშის წარდგენაზე – ავტონომიური რესპუბლიკის მთავრობის თავმჯდომარე.

2. რესპუბლიკური ბიუჯეტის კანონის პროექტის განხილვა და მიღება, რესპუბლიკური ბიუჯეტის შესრულებაზე კონტროლი, შეფასება და წლიური შესრულების ანგარიშის დამტკიცება ავტონომიური რესპუბლიკის უმაღლესი საბჭოს უფლებამოსილებათ.

3. რესპუბლიკური ბიუჯეტის საკასო შესრულება ხდება სახაზინო მომსახურების პრინციპით.

4. ავტონომიური რესპუბლიკის ნაერთი, ავტონომიური რესპუბლიკის ერთიანი რესპუბლიკური და ერთიანი ავტონომიური რესპუბლიკის ბიუჯეტების სტატისტიკური ინფორმაციის მომზადებისათვის პასუხისმგებელია ავტონომიური რესპუბლიკის ფინანსთა და ეკონომიკის სამინისტრო. (14.05.2015 N127-უ.ს.რ.ს.)

5. ავტონომიური რესპუბლიკის ფინანსთა და ეკონომიკის სამინისტრო ზედამხედველობასა და კოორდინაციას უწევს რესპუბლიკური ბიუჯეტის პროექტის მომზადებას, ბიუჯეტის შესრულებასა და ანგარიშგებას, საქართველოს ფინანსთა სამინისტროს წარუდგენს ანგარიშს კანონმდებლობით განსაზღვრული წესის შესაბამისად. (27.02.2013 N 35-უ.ს.რ.ს.)

6. ამ კანონით გათვალისწინებული საჯარო სამართლის იურიდიული პირის/არასამეწარმეო (არაკომერციული) იურიდიული პირის ბიუჯეტის პროექტის მომზადების, ბიუჯეტის შესრულებისა და ანგარიშგებისათვის პასუხისმგებელია საქართველოს კანონმდებლობით განსაზღვრული ორგანო. (14.05.2015 N127-უ.ს.რ.ს.)

7. ამ კანონით გათვალისწინებული საჯარო სამართლის იურიდიული პირის/არასამეწარმეო (არაკომერციული) იურიდიული პირის ბიუჯეტის პროექტის განხილვასა და დამტკიცებაზე და ბიუჯეტის კონტროლზე უფლებამოსილია საქართველოს კანონმდებლობით განსაზღვრული ორგანო.

8. ამ კანონის მე-2 მუხლის „ბ²“ ქვეპუნქტით გათვალისწინებული არასამეწარმეო (არაკომერციული) იურიდიული პირების საბიუჯეტო პროცესთან დაკავშირებულ ურთიერთობებზე ვრცელდება ამ კანონით, საბიუჯეტო კოდექსითა და საქართველოს სხვა საკანონმდებლო აქტებით საჯარო სამართლის იურიდიული პირებისთვის განსაზღვრული რეგულაციები, მათ შორის, შემდეგ ღონისძიებებთან დაკავშირებული დებულებები: (14.05.2015 N127-უ.ს.რ.ს.)

ა) სესხის აღება და თავდებობა;

ბ) ბიუჯეტის, სახელფასო ნუსხისა და სახელფასო ფონდის განსაზღვრა;

გ) საფინანსო-ეკონომიკური საქმიანობის აღრიცხვა, ანგარიშგება და ბალანსის წარმოება.

9. საბიუჯეტო პროცესთან დაკავშირებულ ურთიერთობებში, მათ შორის, შესყიდვების პროცედურებთან დაკავშირებით, შესაბამისი ბიუჯეტიდან გამოყოფილი სახსრები ითვლება ამ წყაროდან მიღებულ სახსრებად ეკონომიკურ საქმიანობაში ან/და საოჯახო მეურნეობებში გადასვლამდე, განურჩევლად მათი საბოლოო განმკარგავი იურიდიული პირის სტატუსისა. (14.05.2015 N127-უ.ს.რ.ს.)

10. ყველა საბიუჯეტო ორგანიზაციის შემოსულობები, გადასახდელები და ნაშთის ცვლილება აღირიცხება სახელმწიფო ხაზინის ერთიანი ანგარიშის მეშვეობით, მათი წარმოშობის წყაროს მიუხედავად, გარდა საბიუჯეტო კოდექსით განსაზღვრული შემთხვევებისა. (14.05.2015 N127-უ.ს.რ.ს.)

11. ავტონომიური რესპუბლიკის ფინანსთა და ეკონომიკის სამინისტრო, ამ კანონის მე-2 მუხლის „ბ¹“ და „ბ²“ ქვეპუნქტებით გათვალისწინებული საჯარო სამართლის იურიდიული პირები და არასამეწარმეო (არაკომერციული) იურიდიული პირები: (14.05.2015 N127-უ.ს.რ.ს.)

ა) უფლებამოსილი არიან, დამატებითი შემოსავლის მიღების მიზნით გახსნან მიმდინარე ან/და სადეპოზიტო ანგარიშები კომერციულ ბანკებში. დაუშვებელია მიმდინარე ანგარიშზე ანგარიშის მფლობელმა განახორციელოს სხვა ოპერაციები, გარდა

სახელმწიფო ხაზინაში გახსნილი ანგარიშიდან სახსრების გადატანისა, სახელმწიფო ხაზინაში გახსნილ ანგარიშზე სახსრების დაბრუნებისა, სადეპოზიტო ანგარიშზე თანხის გადატანისა და სადეპოზიტო ანგარიშიდან თანხის დაბრუნებისა. ამ კანონის მე-2 მუხლის „ბ1“ და „ბ2“ ქვეპუნქტებით გათვალისწინებული საჯარო სამართლის იურიდიული პირები და არასამეწარმეო (არაკომერციული) იურიდიული პირები ასევე უფლებამოსილი არიან, ამ ანგარიშებზე არსებული სახსრები გამოიყენონ საბანკო გარანტიების, სესხებისა და აკრედიტივების უზრუნველყოფის საგნად ეკონომიკური საქმიანობის განხორციელებისთვის;

ბ) უფლებამოსილი არიან, საქართველოს ფინანსთა სამინისტროს თანხმობით გახსნან ანგარიში კომერციულ ბანკში მათ განკარგულებაში დროებით არსებული სახსრების ან/და იმ სახსრების განთავსების მიზნით, რომლებიც შემოსავლად აღიარებამდე საჭიროებს უფლებამოსილი პირების მიერ დადასტურებას, რომლებიც საქართველოს კანონმდებლობის შესაბამისად შეიძლება გადაეცეს თანხის მიღებაზე უფლებამოსილ პირებს, მიიმართოს შესაბამის ბიუჯეტში ან ანგარიშის მფლობელის სახელმწიფო ხაზინაში არსებულ ანგარიშზე ან გადამხდელს დაუბრუნდეს. ამ ანგარიშზე პროცენტების სახით დარიცხული თანხა ეკუთვნის ანგარიშის მფლობელს და დარიცხვისთანავე მიიმართება სახელმწიფო ხაზინაში არსებულ მის ანგარიშზე.

12. ამ მუხლის მე-11 პუნქტის „ა“ ქვეპუნქტით გათვალისწინებული საბანკო გარანტიების ამოქმედების შედეგად, აგრეთვე საქართველოს კანონმდებლობით განსაზღვრულ შემთხვევებში მესამე პირის მიერ წარდგენილი მოთხოვნის შესაბამისად იმავე ქვეპუნქტით გათვალისწინებული ანგარიშებიდან ჩამოჭრილ თანხებს სახელმწიფო ხაზინა აღრიცხავს და ანგარიშგებაში ასახავს საქართველოს ფინანსთა მინისტრის მიერ დამტკიცებული წესის შესაბამისად. (14.05.2015 N127-უ.ს.რ.ს.)

13. ამ კანონის მე-2 მუხლის „ბ1“ და „ბ2“ ქვეპუნქტებით გათვალისწინებულ იურიდიულ პირებზე შეიძლება გავრცელდეს საბიუჯეტო კოდექსით გათვალისწინებულისგან განსხვავებული წესი, თუ ეს გამომდინარეობს საქართველოს საერთაშორისო ხელშეკრულებებიდან. (14.05.2015 N127-უ.ს.რ.ს.)

14. ამ კანონის მე-2 მუხლის „ბ1“ და „ბ2“ ქვეპუნქტებით გათვალისწინებული საჯარო სამართლის იურიდიული პირებისა და არასამეწარმეო (არაკომერციული) იურიდიული პირების ანგარიშები გახსნილია სახელმწიფო ხაზინის ერთიანი ანგარიშის სისტემაში. ამ ანგარიშების მართვისა და ოპერირების კონტროლის, აგრეთვე ამ ანგარიშებიდან თანხის გადარიცხვაზე ნებართვის გაცემის უფლება, გარდა საქართველოს კანონმდებლობით გათვალისწინებული გამონაკლისი შემთხვევებისა, აქვს მხოლოდ შესაბამის იურიდიულ პირს. დაუშვებელია ამ იურიდიული პირების მიერ სახელმწიფო ხაზინის ერთიანი ანგარიშის სისტემაში მათ ანგარიშებზე არსებული სახსრების ფარგლებში საქართველოს კანონმდებლობით დადგენილი წესით განსახორციელებელი გადახდების შეზღუდვა. (14.05.2015 N127-უ.ს.რ.ს.)

15. საბიუჯეტო პროცესში გამოიყენება საქართველოს ფინანსთა სამინისტროს სახელმწიფო ფინანსების მართვის საინფორმაციო (ელექტრონული) სისტემის შესაბამისი მოდულები, აგრეთვე სხვა ელექტრონული მოდულები, რომლებიც დაკავშირებულია საბიუჯეტო აღრიცხვა- ანგარიშგებასთან. (14.05.2015 N127-უ.ს.რ.ს.)

მუხლი 14¹. პროგრამული ბიუჯეტი (15.12.2011 N 149–უ.ს.შ.ს.)

1. პროგრამულ ბიუჯეტში ასიგნებები გამოიყოფა პრიორიტეტების, პროგრამების/ქვეპროგრამების მიხედვით. რესპუბლიკურ ბიუჯეტში ასიგნებები ასევე გამოიყოფა მხარჯავი დაწესებულებების და საერთო-რესპუბლიკური მნიშვნელობის გადასახდელების მიხედვით. (27.02.2013 N 35–უ.ს.რ.ს.)

2. პროგრამული ბიუჯეტი მოიცავს ინფორმაციას პროგრამების/ქვეპროგრამების, მათი მოსალოდნელი შედეგებისა და შესრულების შეფასების ინდიკატორების შესახებ, ასევე ინფორმაციას კაპიტალური პროექტების შესახებ.

3. პროგრამული ბიუჯეტის შედგენისათვის გამოიყენება საქართველოს ფინანსთა სამინისტროს მიერ დამტკიცებული მეთოდოლოგია და აჭარის ავტონომიური რესპუბლიკის რესპუბლიკური ბიუჯეტის საშუალო ვადიანი დაგეგმვისა და ბიუჯეტის შედგენის წესის შესახებ აჭარის ავტონომიური რესპუბლიკის მთავრობის შესაბამისი სამართლებრივი აქტი. (11.04.2014 N NI03–უ.ს.რ.ს.)

თ ა ვ ი IV

რესპუბლიკური ბიუჯეტის შემოსულობები

მუხლი 15. რესპუბლიკური ბიუჯეტის შემოსულობები (15.12.2011 N 149–უ.ს.შ.ს.)

ამოქმედდეს 2013 წლის 1 იანვრიდან

რესპუბლიკური ბიუჯეტის შემოსულობებია საანგარიშო პერიოდში რესპუბლიკურ ბიუჯეტში მიღებული ფულადი სახსრების ერთობლიობა:

ა) შემოსავლები;

ბ) არაფინანსური აქტივები (არაფინანსური აქტივებით ოპერაციებიდან მიღებული სახსრები);

გ) ფინანსური აქტივები (ფინანსური აქტივებით ოპერაციებიდან მიღებული სახსრები, ნაშთის გამოყენების გარდა);

დ) ვალდებულებები (ვალდებულებების აღების შედეგად მიღებული სახსრები).

თ ა ვ ი V

რესპუბლიკური ბიუჯეტის გადასახდელები და სარეზერვო ფონდი

მუხლი 16. რესპუბლიკური ბიუჯეტის გადასახდელები (15.12.2011 N 149–უ.ს.შ.ს.)

ამოქმედდეს 2013 წლის 1 იანვრიდან

რესპუბლიკური ბიუჯეტის გადასახდელებია საანგარიშო პერიოდში რესპუბლიკური ბიუჯეტიდან გასაცემი ფულადი სახსრების ერთობლიობა:

ა) ხარჯები;

ბ) არაფინანსური აქტივები (არაფინანსური აქტივებით ოპერაციებისათვის მიმართული სახსრები);

გ) ფინანსური აქტივები (ფინანსური აქტივებით ოპერაციებისათვის მიმართული სახსრები, ნაშთის დაგროვების გარდა);

დ) ვალდებულებები (ვალდებულებების ძირითადი ნაწილის დაფარვისათვის მიმართული სახსრები).

მუხლი 17. პროგრამები (11.04.2014 N N103-უ.ს.რ.ს.)

1. პროგრამების შერჩევის, მომზადების პროცედურები და ვადები განისაზღვრება ამ კანონით და აჭარის ავტონომიური რესპუბლიკის რესპუბლიკური ბიუჯეტის საშუალო ვადიანი დაგეგმვისა და ბიუჯეტის შედგენის წესის შესახებ აჭარის ავტონომიური რესპუბლიკის მთავრობის შესაბამისი სამართლებრივი აქტით.

2. პროგრამებში ცვლილებები ხორციელდება ამ კანონისა და აჭარის ავტონომიური რესპუბლიკის რესპუბლიკური ბიუჯეტის საშუალო ვადიანი დაგეგმვისა და ბიუჯეტის შედგენის წესის შესახებ აჭარის ავტონომიური რესპუბლიკის მთავრობის შესაბამისი სამართლებრივი აქტის შესაბამისად.

მუხლი 17¹. საერთო-რესპუბლიკური მნიშვნელობის გადასახდელები (27.02.2013 N 35-უ.ს.რ.ს.)

1. საერთო-რესპუბლიკური მნიშვნელობის გადასახდელები არის წლიურ ბიუჯეტში პირველი თანრიგის კოდით გათვალისწინებული ასიგნება, რომელიც ცალკეულ კოდეზად მოიცავს:

- ა) ვალდებულებების მომსახურებას და დაფარვას;
- ბ) რესპუბლიკური ბიუჯეტის სარეზერვო ფონდს;
- გ) წინა წლებში წარმოქმნილი დავალიანებების დაფარვისა და სასამართლო გადაწყვეტილებების აღსრულების ფონდს;
- დ) ადგილობრივი თვითმმართველი ერთეულებისათვის გადასაცემ ტრანსფერებს.
- ე) ავტონომიური რესპუბლიკის ტერიტორიაზე არსებულ მუნიციპალიტეტებში განსახორციელებელი პროექტების ფონდი. (27.12.2016 N 18-უ.ს.რ.ს. ამოქმედდეს 2017 წლის 1 იანვრიდან)

2. საერთო-რესპუბლიკური მნიშვნელობის გადასახდელების სხვა კატეგორიები შესაძლებელია განისაზღვროს წლიური ბიუჯეტით.

3. ამ მუხლით გათვალისწინებული ფონდების გარდა, სხვა საერთო-რესპუბლიკური მნიშვნელობის გადასახდელების განმკარგავი განისაზღვრება წლიური ბიუჯეტით.

მუხლი 18. რესპუბლიკური ბიუჯეტის სარეზერვო ფონდი (27.02.2013 N 35-უ.ს.რ.ს.)

1. ავტონომიური რესპუბლიკის რესპუბლიკურ ბიუჯეტში გათვალისწინებული გადასახდელების დასაფინანსებლად იქმნება სარეზერვო ფონდი, რომლის მოცულობა არ უნდა აღემატებოდეს წლიური ბიუჯეტით გათვალისწინებული ასიგნებების მთლიანი ოდენობის 2%-ს.

2. სარეზერვო ფონდიდან თანხებს ავტონომიური რესპუბლიკის მთავრობის თავმჯდომარის გადაწყვეტილების საფუძველზე, რომელიც მოიცავს ინფორმაციას თანხის ოდენობისა და მიზნობრიობის შესახებ, გამოყოფს შესაბამისი საფინანსო ორგანო.

მუხლი 19. წინა წლებში წარმოქმნილი დავალიანებების დაფარვისა და სასამართლო გადაწყვეტილებების აღსრულების ფონდი

1. ავტონომიური რესპუბლიკის რესპუბლიკურ ბიუჯეტში შეიძლება შეიქმნას წინა წლებში წარმოქმნილი დავალიანებების დაფარვისა და სასამართლო გადაწყვეტილებების აღსრულების ფონდი, რომლის განკარგვა ხორციელდება საქართველოს კანონმდებლობით

დადგენილი წესით და ავტონომიური რესპუბლიკის მთავრობის მიერ მიღებული გადაწყვეტილების შესაბამისად.

2. წინა წლებში წარმოქმნილი დავალიანებების დაფარვისა და სასამართლო გადაწყვეტილებების აღსრულების ფონდის ოდენობა განისაზღვრება წლიური ბიუჯეტით.

მუხლი 19¹. ავტონომიური რესპუბლიკის ტერიტორიაზე არსებულ მუნიციპალიტეტებში განსახორციელებელი პროექტების ფონდი (27.12.2016 N 18-უ.ს.რ.ს. ამოქმედდეს 2017 წლის 1 იანვრიდან)

1. ავტონომიური რესპუბლიკის რესპუბლიკურ ბიუჯეტში შეიძლება შეიქმნას ავტონომიური რესპუბლიკის ტერიტორიაზე არსებულ მუნიციპალიტეტებში განსახორციელებელი პროექტების ფონდი, რომლის განკარგვა ხორციელდება აჭარის ავტონომიური რესპუბლიკის მთავრობის მიერ მიღებული გადაწყვეტილების შესაბამისად.

2. ავტონომიური რესპუბლიკის ტერიტორიაზე არსებულ მუნიციპალიტეტებში განსახორციელებელი პროექტების ფონდიდან თანხებს მიღებული გადაწყვეტილების საფუძველზე გამოყოფს შესაბამისი საფინანსო ორგანო.

3. ავტონომიური რესპუბლიკის ტერიტორიაზე არსებულ მუნიციპალიტეტებში განსახორციელებელი პროექტების ფონდის ოდენობა განისაზღვრება წლიური ბიუჯეტით.

4. თუ ავტონომიური რესპუბლიკის ტერიტორიაზე არსებულ მუნიციპალიტეტებში განსახორციელებელი პროექტების ფონდიდან გამოსაყოფი თანხა არ აღემატება 100 000 ლარს, საფინანსო ორგანოს წარდგინებით აჭარის ავტონომიური რესპუბლიკის მთავრობის თავმჯდომარე უფლებამოსილია მიიღოს გადაწყვეტილება თანხის გამოყოფის თაობაზე.

თ ა ვ ი VI

რესპუბლიკური ბიუჯეტის პროექტის მომზადება, წარდგენა და დამტკიცება

მუხლი 20. რესპუბლიკური ბიუჯეტის პროექტის მომზადების პროცესის კოორდინირება

1. რესპუბლიკური ბიუჯეტის კანონის პროექტის მომზადების, წარდგენის, განხილვისა და მიღების წესი განისაზღვრება საქართველოს საბიუჯეტო კოდექსით, ამ კანონით, ავტონომიური რესპუბლიკის უმაღლესი საბჭოს რეგლამენტით და სხვა შესაბამისი ნორმატიული აქტებით.

2. რესპუბლიკური ბიუჯეტის კანონის მიღება ხდება დასაგეგმი საბიუჯეტო წლისათვის. რესპუბლიკური ბიუჯეტის შემადგენელ ნაწილს წარმოადგენს დასაგეგმის შემდგომი საბიუჯეტო წლების შემოსულობებისა და გადასახდელების პროგნოზი.

3. შემოსულობებისა და გადასახდელების საპროგნოზო მაჩვენებლების დადგენის საფუძველზე მზადდება დასაბუთება როგორც საბიუჯეტო გადასახდელების, ისე შემოსულობების ცალკეული სახეების გასაანგარიშებლად. ამასთან, რესპუბლიკური ბიუჯეტის გადასახდელების ფორმირება წარმოებს შემოსულობების პროგნოზის გათვალისწინებით.

მუხლი 21. ავტონომიური რესპუბლიკის პრიორიტეტების დოკუმენტი

1. ავტონომიური რესპუბლიკის პრიორიტეტების დოკუმენტი არის ავტონომიური რესპუბლიკის განვითარების ძირითადი გეგმა, რომელიც ასახავს ინფორმაციას საშუალოვადიანი სამოქმედო გეგმების შესახებ.

2. ავტონომიური რესპუბლიკის პრიორიტეტების დოკუმენტის შედგენას კოორდინაციას უწევს ავტონომიური რესპუბლიკის ფინანსთა და ეკონომიკის სამინისტრო.

3. ავტონომიური რესპუბლიკის პრიორიტეტების დოკუმენტის მომზადების მიზნით ავტონომიური რესპუბლიკის მთავრობა ყოველი წლის 1 მარტამდე გამოსცემს შესაბამის ადმინისტრაციულ-სამართლებრივ აქტს.

4. ავტონომიური რესპუბლიკის უმაღლეს საბჭოსთან ძირითადი მონაცემებისა და მიმართულებების შეთანხმების მიზნით, ავტონომიური რესპუბლიკის მთავრობის თავმჯდომარე ყოველი წლის 15 ივნისამდე წარუდგენს მას ინფორმაციას ავტონომიური რესპუბლიკის სამინისტროების ძირითადი მიმართულებების შესახებ. ავტონომიური რესპუბლიკის უმაღლესი საბჭო აღნიშნულ ინფორმაციაზე დასკვნას, არა უგვიანეს 30 ივნისისა, უზღავნის ავტონომიური რესპუბლიკის მთავრობას.

5. ავტონომიური რესპუბლიკის პრიორიტეტების დოკუმენტი უნდა შეიცავდეს არანაკლებ შემდეგ ინფორმაციას:

ა) გასული, მიმდინარე, დასაგეგმი საბიუჯეტო წლებისათვის და დასაგეგმის შემდგომი სამი საბიუჯეტო წლისათვის ავტონომიური რესპუბლიკის რესპუბლიკური ბიუჯეტის შემოსავლებისა და ხარჯების, ფინანსური და არაფინანსური აქტივებით ოპერაციებისა და ვალდებულებების აგრეგირებულ მაჩვენებლებს;

ბ) ავტონომიური რესპუბლიკის გასული საბიუჯეტო წლის რესპუბლიკური ბიუჯეტის შესრულების საბოლოო შედეგების ანალიზს და მიმდინარე საბიუჯეტო წლის გადამუშავებულ პროგნოზებს;

გ) დასაგეგმი საბიუჯეტო წლისათვის და დასაგეგმის შემდგომი სამი საბიუჯეტო წლისათვის: (15.12.2011 N 149-უ.ს.შ.ს.)

გ.ა) ავტონომიური რესპუბლიკის მთავრობის მიერ განსაზღვრულ ავტონომიური რესპუბლიკის პრიორიტეტებს;

გ.ბ) რესპუბლიკური ბიუჯეტის მხარჯავი დაწესებულებების პროგრამებს და მათი დაფინანსების ოდენობებს, მიზნებსა და შედეგებს;

გ.გ) აგრეგირებულ მაჩვენებლებს რესპუბლიკური ბიუჯეტის თითოეული მხარჯავი დაწესებულებისათვის გათვალისწინებული ასიგნებების საორიენტაციო ზღვრული მოცულობის შესახებ;

დ) დასაგეგმი საბიუჯეტო წლისათვის დასაქმებულთა საორიენტაციო ზღვრულ რიცხოვნობას მხარჯავი დაწესებულებების მიხედვით;

ე) ავტონომიური რესპუბლიკის შემადგენლობაში შემავალი ადგილობრივი თვითმმართველი ერთეულის პროგრამებს და მათი დაფინანსების ოდენობებს, მიზნებსა და შედეგებს. (15.12.2011 N 149-უ.ს.შ.ს.)

6. ავტონომიური რესპუბლიკის მთავრობა, არა უგვიანეს 25 ივლისისა, იწონებს ავტონომიური რესპუბლიკის პრიორიტეტების დოკუმენტს (გარდა ამ მუხლის მე-5 პუნქტის „ე“ ქვეპუნქტით გათვალისწინებული ინფორმაციისა).

7. ავტონომიური რესპუბლიკის შემადგენლობაში შემავალი ადგილობრივი თვითმმართველი ერთეული ავტონომიური რესპუბლიკის ფინანსთა და ეკონომიკის

სამინისტროს ადგილობრივი თვითმმართველი ერთეულის პრიორიტეტების დოკუმენტს წარუდგენს ავტონომიური რესპუბლიკის ფინანსთა და ეკონომიკის სამინისტროს მიერ დადგენილი წესით.

მუხლი 22. მიზნობრივი ტრანსფერის ადგილობრივი თვითმმართველი ერთეულის ბიუჯეტში გათვალისწინება და გამოყენება

1. არა უგვიანეს 5 ნოემბრისა, ავტონომიური რესპუბლიკის მთავრობა ავტონომიური რესპუბლიკის შემადგენლობაში შემავალ ადგილობრივი თვითმმართველი ერთეულის ორგანოებს აცნობებს დელეგირებული უფლებამოსილებების სახეებს, ღონისძიებებს, მომსახურების მოცულობებს და მიზნობრივი ტრანსფერის ძირითად პარამეტრებს.

2. საქართველოს და ავტონომიური რესპუბლიკის საკანონმდებლო აქტების ან/და ხელშეკრულების საფუძველზე ადგილობრივი თვითმმართველობის აღმასრულებელი ორგანო, ავტონომიური რესპუბლიკის მთავრობის მიერ განსაზღვრული პარამეტრების გათვალისწინებით, ამზადებს ადგილობრივი თვითმმართველი ერთეულის ბიუჯეტისათვის დელეგირებული უფლებამოსილებების პროგრამების გაანგარიშებებს, მიზნობრივი ტრანსფერის მოცულობას და წარუდგენს ადგილობრივი თვითმმართველობის წარმომადგენლობით ორგანოს.

3. ავტონომიური რესპუბლიკის ფინანსთა და ეკონომიკის სამინისტროსა და ადგილობრივი თვითმმართველობის აღმასრულებელ ორგანოებს შორის მზადდება ხელშეკრულების პროექტი დელეგირებულ უფლებამოსილებათა გადაცემის თაობაზე.

4. რესპუბლიკური ბიუჯეტის შესახებ წლიური კანონის გამოქვეყნებიდან 1 თვის ვადაში, ადგილობრივი თვითმმართველობის აღმასრულებელ ორგანოსა და ავტონომიური რესპუბლიკის ფინანსთა და ეკონომიკის სამინისტროს შორის ფორმდება უფლებამოსილებათა დელეგირების ხელშეკრულებები.

მუხლი 23. საბიუჯეტო განაცხადი და ზღვრული მოცულობები (14.05.2015 N127-უ.ს.რ.ს.)

1. ავტონომიური რესპუბლიკის მთავრობის მიერ ავტონომიური რესპუბლიკის პრიორიტეტების დოკუმენტის მოწონებიდან არაუგვიანეს 5 დღისა ავტონომიური რესპუბლიკის ფინანსთა და ეკონომიკის სამინისტრო უზრუნველყოფს მხარჯავი დაწესებულებებისათვის ბიუჯეტის მართვის ელექტრონული სისტემის მეშვეობით საბიუჯეტო განაცხადის ფორმების მიწოდებას, რომელთა გამოყენებითაც მხარჯავმა დაწესებულებებმა ავტონომიური რესპუბლიკის ფინანსთა და ეკონომიკის სამინისტროში ელექტრონულად უნდა წარადგინონ ინფორმაცია დასაგეგმი წლების ბიუჯეტების შესახებ.

2. მხარჯავი დაწესებულებების მიერ ავტონომიური რესპუბლიკის ფინანსთა და ეკონომიკის სამინისტროში წარდგენილი ინფორმაცია დასაგეგმი წლების ბიუჯეტების შესახებ უნდა შეესაბამებოდეს ავტონომიური რესპუბლიკის პრიორიტეტების დოკუმენტით მხარჯავი დაწესებულებებისათვის განსაზღვრული კადრებისა და ასიგნებების ზღვრულ მოცულობებს.

3. საბიუჯეტო განაცხადს ამ მუხლის პირველი პუნქტით გათვალისწინებული წესით ავტონომიური რესპუბლიკის ფინანსთა და ეკონომიკის სამინისტროში წარადგენენ ამ კანონის მე-2 მუხლის „ბ¹“ და „ბ²“ ქვეპუნქტებით გათვალისწინებული საჯარო სამართლის

იურიდიული პირები და არასამეწარმეო (არაკომერციული) იურიდიული პირები, რომლებიც არ არიან რესპუბლიკური ბიუჯეტის მხარჯავი დაწესებულებები ან მათი კონტროლისადმი დაქვემდებარებული საბიუჯეტო ორგანიზაციები.

მუხლი 24. ფინანსური დახმარების განაცხადის მომზადებისა და წარდგენის ვადები

1. დასაგეგმი საბიუჯეტო წლისათვის სახელმწიფო ბიუჯეტიდან ფინანსური დახმარების მიღების საჭიროებისას ავტონომიური რესპუბლიკის მთავრობა, არა უგვიანეს 15 ივნისისა, საქართველოს ფინანსთა სამინისტროს წარუდგენს ძირითად მონაცემებს ფინანსური დახმარების მოცულობის განსასაზღვრავად.

2. საქართველოს ფინანსთა სამინისტრო ავტონომიური რესპუბლიკის მთავრობას დასაგეგმი საბიუჯეტო წლის ძირითად საბიუჯეტო პარამეტრებს აცნობებს მიმდინარე წლის 15 ივლისამდე, ხოლო ინფორმაციას სახელმწიფო ბიუჯეტიდან ავტონომიური რესპუბლიკის რესპუბლიკური ბიუჯეტისათვის ფინანსური დახმარების გამოყოფის შესახებ – არა უგვიანეს 5 ოქტომბრისა.

3. ავტონომიური რესპუბლიკის შემადგენლობაში შემავალი ადგილობრივი თვითმმართველი ერთეულის აღმასრულებელი ორგანო არაუგვიანეს 10 ოქტომბრისა საჭიროების შემთხვევაში წარუდგენს აჭარის ავტონომიური რესპუბლიკის ფინანსთა და ეკონომიკის სამინისტროს რესპუბლიკური ბიუჯეტიდან მისაღები ფინანსური დახმარების საპროგნოზო მოცულობის განსაზღვრისათვის მონაცემებს. (27.02.2013 N 35-უ.ს.რ.ს.)

მუხლი 25. მხარჯავი დაწესებულებების მიერ საბიუჯეტო განაცხადების წარდგენა

1. მხარჯავი დაწესებულებების ხელმძღვანელები ავტონომიური რესპუბლიკის ფინანსთა და ეკონომიკის სამინისტროს საბიუჯეტო განაცხადებს წარუდგენენ არა უგვიანეს 25 აგვისტოსი. საბიუჯეტო განაცხადი უნდა შეიცავდეს არანაკლებ შემდეგ ინფორმაციას: (15.12.2011 N 149-უ.ს.შ.ს.)

ა) გასული, მიმდინარე და დასაგეგმი საბიუჯეტო წლებისათვის:

ა.ა) მხარჯავი დაწესებულებებისათვის გათვალისწინებული ასიგნებების გაანგარიშებას საბიუჯეტო კლასიფიკაციის (გარდა პროგრამული კლასიფიკაციისა) ყველაზე დაბალი თანრიგის მიხედვით;

ა.ბ) მხარჯავი დაწესებულებებისათვის გათვალისწინებული ასიგნებების გაანგარიშებას პროგრამული კლასიფიკაციის მიხედვით;

ა.გ) მხარჯავი დაწესებულებისათვის დამტკიცებულ და საპროგნოზო დასაქმებულთა რიცხოვნობას;

ა.დ) ინფორმაციას დონორების მიერ დაფინანსებული პროექტებისა და ამ პროექტების თანადაფინანსებისა და თანამონაწილეობისათვის გათვალისწინებული ასიგნებების შესახებ;

ა.ე) ინფორმაციას ამ კანონის მე-2 მუხლის „ბ¹“ და „ბ²“ ქვეპუნქტებით გათვალისწინებული საჯარო სამართლის იურიდიული პირის/არასამეწარმეო (არაკომერციული) იურიდიული პირის მიერ საქართველოს კანონმდებლობით ნებადართული ნებისმიერი წყაროდან მისაღები შემოსულობების, ამ წყაროებიდან გასაწევი გადასახდელების და ნაშთის ცვლილების შესახებ. (14.05.2015 N127-უ.ს.რ.ს.)

ბ) დასაგეგმი საბიუჯეტო წლისათვის და დასაგეგმისშემდგომი სამი საბიუჯეტო წლისათვის მხარჯავი დაწესებულებისათვის გათვალისწინებული ასიგნებებიდან განსახორციელებელ პროგრამებსა და ქვეპროგრამებს, მათ დაფინანსებას, აღწერას, მიზნებს, მოსალოდნელ შედეგებს და მათი შესრულების შეფასების ინდიკატორებს;

გ) ინფორმაციას კაპიტალური პროექტების შესახებ.

1. ამ მუხლის პირველი პუნქტის „ა.ე“ ქვეპუნქტით გათვალისწინებულ ინფორმაციას ამ კანონით საბიუჯეტო განაცხადის წარდგენისათვის გათვალისწინებულ ვადაში წარადგენენ ამ კანონის 23-ე მუხლის მე-3 პუნქტით გათვალისწინებული საბიუჯეტო ორგანიზაციები. *(14.05.2015 N127-უ.ს.რ.ს.)*

2. მხარჯავი დაწესებულების მიერ ამ კანონის 21-ე მუხლის მე-5 პუნქტის „გ.გ“ და „დ“ ქვეპუნქტებით გათვალისწინებული ზღვრული მოცულობების ზევით (ასეთის არსებობის შემთხვევაში) საბიუჯეტო განაცხადის წარდგენა დასაშვებია მხოლოდ საბიუჯეტო განაცხადით გათვალისწინებული ფორმით.

3. თუ საბიუჯეტო განაცხადში ასახული ინფორმაცია განსხვავებული იქნება ამ კანონის 21-ე მუხლის მე-5 პუნქტის „გ.ბ“, „გ.გ“ და „დ“ ქვეპუნქტებით გათვალისწინებული ინფორმაციისაგან, მხარჯავმა დაწესებულებამ, საბიუჯეტო განაცხადთან ერთად, ავტონომიური რესპუბლიკის ფინანსთა და ეკონომიკის სამინისტროში უნდა წარადგინოს ინფორმაცია ამ განსხვავებების მიზეზების შესახებ.

4. საერთო-რესპუბლიკური მნიშვნელობის გადასახდელებისათვის გათვალისწინებული ასიგნებების ასახვას რესპუბლიკური ბიუჯეტის პროექტში უზრუნველყოფს ავტონომიური რესპუბლიკის ფინანსთა და ეკონომიკის სამინისტრო. *(27.02.2013 N 35-უ.ს.რ.ს.)*

მუხლი 26. საბიუჯეტო განაცხადის განხილვა და ავტონომიური

რესპუბლიკის რესპუბლიკური ბიუჯეტის პროექტის მომზადება

1. ავტონომიური რესპუბლიკის ფინანსთა და ეკონომიკის სამინისტრო იხილავს საბიუჯეტო განაცხადებს და ავტონომიური რესპუბლიკის რესპუბლიკური ბიუჯეტის პროექტის ძირითად პარამეტრებს წარუდგენს ავტონომიური რესპუბლიკის მთავრობას არა უგვიანეს 15 ოქტომბრისა.

2. უმაღლესი საბჭოს ბიუჯეტის პროექტის ფორმირებას და მთავრობისათვის წარდგენას უზრუნველყოფს უმაღლესი საბჭო, არაუგვიანეს 1 ივნისისა. უმაღლესი საბჭოს ბიუჯეტის პროექტი მტკიცდება უმაღლესი საბჭოს სხდომაზე, დადგენილებით. უმაღლესი საბჭოს ბიუჯეტის პროექტში უმაღლესი საბჭოსათვის გათვალისწინებული ასიგნებების ჯამური მოცულობის შემცირება შეიძლება მხოლოდ უმაღლესი საბჭოს წინასწარი თანხმობით. ამ პუნქტით გათვალისწინებულ ვადაში დადგენილების მიუღებლობის შემთხვევაში, მთავრობის თავმჯდომარის მიერ უმაღლეს საბჭოში წარმოდგენილი მორიგი წლის რესპუბლიკური ბიუჯეტის კანონის პროექტში უმაღლესი საბჭოს ბიუჯეტის პროექტი განისაზღვრება უმაღლესი საბჭოსათვის მიმდინარე წლის რესპუბლიკური ბიუჯეტის კანონით დამტკიცებული ასიგნებების შესაბამისად. *(24.12.2015 N147-უ.ს.რ.ს. ამოქმედდეს 2016 წლის 1 იანვრიდან)*

3. მხარჯავ დაწესებულებებსა და ავტონომიური რესპუბლიკის ფინანსთა და ეკონომიკის სამინისტროს შორის შეუთანხმებელ საკითხებზე საბოლოო გადაწყვეტილებას იღებს ავტონომიური რესპუბლიკის მთავრობა.

4. ავტონომიური რესპუბლიკის ფინანსთა და ეკონომიკის სამინისტრო ავტონომიური რესპუბლიკის რესპუბლიკური ბიუჯეტის პროექტსა და პრიორიტეტების დოკუმენტს ავტონომიური რესპუბლიკის მთავრობას წარუდგენს არა უგვიანეს 25 ოქტომბრისა.

5. ავტონომიური რესპუბლიკის დარგობრივი სამინისტროები და უწყებები რესპუბლიკური ბიუჯეტის პროექტის მომზადების პროცესში თანამშრომლობენ ავტონომიური რესპუბლიკის უმაღლესი საბჭოს შესაბამის დარგობრივ კომისიებთან, რომლებიც, საჭიროების შემთხვევაში, ავტონომიური რესპუბლიკის მთავრობის თავმჯდომარეს წარუდგენენ თავიანთ მოსაზრებებს.

მუხლი 26¹. ავტონომიური რესპუბლიკის უმაღლესი საბჭოს განსაკუთრებული დაფინანსების წესი (14.05.2015 N128-უ.ს.რ.ს.)

1. ავტონომიური რესპუბლიკის უმაღლესი საბჭოს ბიუჯეტის პროექტის ფორმირების წესი განისაზღვრება ავტონომიური რესპუბლიკის უმაღლესი საბჭოს რეგლამენტით.

2. რესპუბლიკურ ბიუჯეტში ავტონომიური რესპუბლიკის უმაღლესი საბჭოსათვის ხარჯების ეკონომიკური კლასიფიკაციის მუხლებით გათვალისწინებული ასიგნებების ჯამური მოცულობის შემცირება წინა და მიმდინარე წლების დამტკიცებული ბიუჯეტით განსაზღვრულ შესაბამის მოცულობასთან შედარებით შესაძლებელია მხოლოდ ავტონომიური რესპუბლიკის უმაღლესი საბჭოს წინასწარი თანხმობით – დადგენილებით.

მუხლი 27. რესპუბლიკური ბიუჯეტის კანონის პროექტის წარდგენა

1. ავტონომიური რესპუბლიკის მთავრობის თავმჯდომარე, არა უგვიანეს 1 ნოემბრისა, წარუდგენს ავტონომიური რესპუბლიკის უმაღლეს საბჭოს ავტონომიური რესპუბლიკის რესპუბლიკური ბიუჯეტის კანონის პროექტს თანდართულ მასალებთან ერთად.

2. ავტონომიური რესპუბლიკის რესპუბლიკური ბიუჯეტის კანონის პროექტთან ერთად, ავტონომიური რესპუბლიკის უმაღლეს საბჭოს განსახილველად წარედგინება ბიუჯეტის პროექტის შესაბამისი ავტონომიური რესპუბლიკის პრიორიტეტების დოკუმენტი.

3. ავტონომიური რესპუბლიკის რესპუბლიკური ბიუჯეტის კანონის პროექტი უნდა შეიცავდეს არანაკლებ შემდეგ ინფორმაციას:

ა) ავტონომიური რესპუბლიკის რესპუბლიკური ბიუჯეტის ბალანსს საბიუჯეტო კლასიფიკაციის მიხედვით;

ბ) რესპუბლიკური ბიუჯეტის შემოსულობებს, ნაშთის ცვლილებას და თითოეული მხარჯავი დაწესებულებისათვის გათვალისწინებული ასიგნებების მოცულობას საბიუჯეტო კლასიფიკაციის შემდეგი მუხლების მიხედვით: (15.12.2011 N 149-უ.ს.შ.ს.)

ბ.ა) ხარჯები, მათ შორის, შრომის ანაზღაურების მიზნით გამოყოფილი ასიგნებები;

ბ.ბ) არაფინანსური აქტივების ზრდა;

ბ.გ) ფინანსური აქტივების ზრდა;

ბ.დ) ვალდებულებების კლება;

გ) მხარჯავი დაწესებულებებისათვის გათვალისწინებული ასიგნებების მოცულობას ხარჯების და არაფინანსურ აქტივებზე ოპერაციების ფუნქციონალური კლასიფიკაციის მიხედვით; (15.12.2011 N 149-უ.ს.შ.ს.)

დ) რესპუბლიკური ბიუჯეტის პროფიციტის ან დეფიციტის მოცულობას; (15.12.2011 N 149-ტ.ს.შ.ს.)

ე) რესპუბლიკური ბიუჯეტის ასიგნებების მოცულობას პროგრამული კლასიფიკაციის მიხედვით; (15.12.2011 N 149-ტ.ს.შ.ს.)

ვ) სარეზერვო ფონდის მოცულობას; (15.12.2011 N 149-ტ.ს.შ.ს.)

ზ) პრიორიტეტებს, რომელთა ფარგლებშიც მხარჯავი დაწესებულებები რესპუბლიკური ბიუჯეტის დაფინანსებით ახორციელებენ პროგრამებს/ქვეპროგრამებს, მათ აღწერას და მიზნებს. (15.12.2011 N 149-ტ.ს.შ.ს.)

4. წლიური საბიუჯეტო კანონის პროექტის თანდართული მასალები მოიცავს:

ა) რესპუბლიკური ბიუჯეტის პროექტის განმარტებით ბარათს, რომელიც შეიცავს ინფორმაციას ფისკალური მაჩვენებლების პროგნოზების შესახებ; (15.12.2011 N 149-ტ.ს.შ.ს.)

ბ) მიმდინარე წლის ავტონომიური რესპუბლიკის რესპუბლიკური ბიუჯეტის შესრულების მოკლე მიმოხილვას;

გ) წლიური საბიუჯეტო კანონის ამოქმედებისათვის საჭირო საკანონმდებლო ცვლილებების პაკეტს.

დ) დამატებით ინფორმაციას ბიუჯეტით განსაზღვრული პროგრამების/ქვეპროგრამების, მათი მოსალოდნელი შედეგებისა და შესრულების შეფასების ინდიკატორების შესახებ. (15.12.2011 N 149-ტ.ს.შ.ს.)

ე) ინფორმაციას ამ კანონის მე-2 მუხლის „ბ¹“ და „ბ²“ ქვეპუნქტებით გათვალისწინებული საჯარო სამართლის იურიდიული პირის/არასამეწარმეო (არაკომერციული) იურიდიული პირის მიერ საქართველოს კანონმდებლობით ნებადართული ნებისმიერი წყაროდან მისაღები შემოსულობების, ამ წყაროებიდან გასაწევი გადასახდელების და ნაშთის ცვლილების შესახებ. (14.05.2015 N127-ტ.ს.რ.ს.)

5. ამ მუხლის მე-3 პუნქტში მოცემული ინფორმაცია, გარდა იმავე პუნქტის „ზ“ ქვეპუნქტით გათვალისწინებული ინფორმაციისა, წარდგენილი უნდა იყოს გასული, მიმდინარე და დასაგეგმი საბიუჯეტო წლებისათვის. (15.12.2011 N 149-ტ.ს.შ.ს.)

6. ამ მუხლის მე-3 პუნქტის „ზ“ ქვეპუნქტით გათვალისწინებული ინფორმაცია წარდგენილი უნდა იყოს დასაგეგმი საბიუჯეტო წლისათვის და დასაგეგმის შემდგომი სამი საბიუჯეტო წლისათვის. (15.12.2011 N 149-ტ.ს.შ.ს.)

7. ავტონომიური რესპუბლიკის რესპუბლიკური ბიუჯეტის კანონის პროექტი თანდართული მასალებით და ავტონომიური რესპუბლიკის პრიორიტეტების დოკუმენტი საზოგადოებისათვის ხელმისაწვდომი უნდა გახდეს უმაღლეს საბჭოში წარდგენისთანავე.

8. რესპუბლიკური ბიუჯეტის პროექტის თანდართული მასალები, გარდა ამ მუხლის მე-4 პუნქტის „გ“ ქვეპუნქტით გათვალისწინებულისა, მხოლოდ ინფორმაციული ხასიათისაა და არ მტკიცდება უმაღლესი საბჭოს მიერ. (27.02.2013 N 35-ტ.ს.რ.ს.)

9. ამ კანონის მე-2 მუხლის „ბ¹“ და „ბ²“ ქვეპუნქტებით გათვალისწინებული საჯარო სამართლის იურიდიული პირებისა და არასამეწარმეო (არაკომერციული) იურიდიული პირების ბიუჯეტები მტკიცდება საქართველოს კანონმდებლობით დადგენილი წესით. (14.05.2015 N127-ტ.ს.რ.ს.)

მუხლი 28. ფინანსური დახმარების ადგილობრივი თვითმმართველი ერთეულის ბიუჯეტში გათვალისწინება

ავტონომიური რესპუბლიკის მთავრობა ავტონომიური რესპუბლიკის შემადგენლობაში შემავალი ადგილობრივი თვითმმართველი ერთეულის შესაბამის ორგანოებს, არა უგვიანეს 5 ნოემბრისა, აცნობებს ფინანსური დახმარების საპროგნოზო ოდენობებს.

მუხლი 29. რესპუბლიკური ბიუჯეტის კანონის პროექტის განხილვა და მიღება

1. ავტონომიური რესპუბლიკის უმაღლესი საბჭოს სხდომაზე ავტონომიური რესპუბლიკის რესპუბლიკური ბიუჯეტის კანონის პროექტსა და ავტონომიური რესპუბლიკის მთავრობის მოხსენებას მიმდინარე წლის ავტონომიური რესპუბლიკის რესპუბლიკური ბიუჯეტის შესრულების შესახებ წარადგენს ავტონომიური რესპუბლიკის მთავრობის თავმჯდომარე ან ავტონომიური რესპუბლიკის მთავრობის რომელიმე წევრი შესაბამისი სამართლებრივი აქტით მიღებული დავალებით. ავტონომიური რესპუბლიკის უმაღლესი საბჭო ასევე ისმენს საფინანსო-საბიუჯეტო და ეკონომიკურ საკითხთა კომისიის და სახელმწიფო აუდიტის სამსახურის მოხსენებებს. (13.07.2012 №172-უ.ს.რ.ს.)

2. ავტონომიური რესპუბლიკის უმაღლესი საბჭო ახალი საბიუჯეტო წლის დაწყებამდე (გამონაკლის შემთხვევებში არა უგვიანეს 1 მარტისა) ამტკიცებს დასაგეგმი წლის რესპუბლიკურ ბიუჯეტს. (27.02.2013 N 35-უ.ს.რ.ს.)

3. რესპუბლიკური ბიუჯეტის კანონი და მისი დანართები ქვეყნდება დადგენილი წესით და ხელმისაწვდომი უნდა იყოს საზოგადოებისათვის.

4. ბიუჯეტის დამტკიცებიდან არა უგვიანეს 20 დღისა ავტონომიური რესპუბლიკის მთავრობა საქართველოს ფინანსთა სამინისტროს უგზავნის დამტკიცებული ბიუჯეტის შესაბამის ავტონომიური რესპუბლიკის პრიორიტეტების დოკუმენტს.

5. უმაღლესი საბჭოს მიერ მიღებული რესპუბლიკური ბიუჯეტის პროექტი უნდა შეიცავდეს არანაკლებ ამ კანონის 27-ე მუხლის მე-3 ნაწილის „ა“-„ვ“ ქვეპუნქტებით გათვალისწინებულ ინფორმაციას. (27.02.2013 N 35-უ.ს.რ.ს.)

მუხლი 30. ასიგნებები რესპუბლიკური ბიუჯეტის კანონის მიუღებლობის შემთხვევაში (14.05.2015 N127-უ.ს.რ.ს.)

საბიუჯეტო წლის დაწყებამდე რესპუბლიკური ბიუჯეტის დაუმტკიცებლობის შემთხვევაში, ბიუჯეტის დამტკიცებამდე, ავტონომიური რესპუბლიკის ფინანსთა და ეკონომიკის სამინისტრო ავტონომიური რესპუბლიკის მთავრობასთან შეთანხმებით გასცემს თანხებს მხარჯავ დაწესებულებებზე ყოველთვიურად არა უმეტეს გასული საბიუჯეტო წლის დამტკიცებული ასიგნებების 1/12-ისა.

მუხლი 31. რესპუბლიკური ბიუჯეტის კანონში ცვლილებების შეტანა

1. რესპუბლიკური ბიუჯეტის კანონში ცვლილებების შეტანის თაობაზე კანონის პროექტის მომზადების, წარდგენის, განხილვისა და მიღების წესი განისაზღვრება ამ კანონითა და უმაღლესი საბჭოს რეგლამენტის შესაბამისად.

2. რესპუბლიკური ბიუჯეტის კანონით გათვალისწინებულ ასიგნებებში ცვლილებების შეტანის შესახებ კანონის პროექტს, ვალდებულების აღებამდე და ხარჯის გაწევამდე ავტონომიური რესპუბლიკის მთავრობის თავმჯდომარე წარუდგენს ავტონომიური რესპუბლიკის უმაღლეს საბჭოს, გარდა ამ კანონის 33-ე მუხლის მე-7 და მე-8 პუნქტებით გათვალისწინებული შემთხვევებისა.

3. კანონის ან სხვა ნორმატიული აქტის განსახილველი პროექტი, რომელიც გავლენას ახდენს რესპუბლიკური ბიუჯეტის დამტკიცებული შემოსულობების ან/და გადასახდელების პროგნოზზე, ავტონომიური რესპუბლიკის უმაღლესი საბჭოს მიერ შეიძლება მიღებულ იქნეს მხოლოდ იმ შემთხვევაში, თუ მას ახლავს კანონის პროექტი რესპუბლიკურ ბიუჯეტში ცვლილებების შეტანის თაობაზე, გარდა ამ კანონის 33-ე მუხლის მე-7 და მე-8 პუნქტებით გათვალისწინებული შემთხვევებისა. აღნიშნული კანონის პროექტი ავტონომიური რესპუბლიკის უმაღლესმა საბჭომ შეიძლება მიიღოს მხოლოდ ავტონომიური რესპუბლიკის მთავრობის თავმჯდომარის მიერ წარდგენის შემდეგ, ხოლო მომავალ საფინანსო წელთან დაკავშირებული ზემოაღნიშნული კანონის პროექტი – ავტონომიური რესპუბლიკის უმაღლეს საბჭოსთან შეთანხმებული რესპუბლიკური ბიუჯეტის ძირითადი პარამეტრების ფარგლებში.

4. რესპუბლიკური ბიუჯეტის კანონში ცვლილებების შეტანის შესახებ კანონის პროექტზე დართული მასალები უნდა შეიცავდეს რესპუბლიკური ბიუჯეტის საბოლოო შედეგის პროგნოზებს, საშუალოვადიან მაკროეკონომიკური პროგნოზის განახლებულ ვერსიასთან და საშუალოვადიან ფისკალურ პროგნოზებთან ერთად, გარდა იმ შემთხვევისა, როცა მათი წარდგენა საჭირო არ არის ცვლილებების შინაარსიდან გამომდინარე.

5. ამოღებულია (14.05.2015 N127-თ.ს.რ.ს.)

მუხლი 32. სამართლებრივი აქტების შესაბამისობა საბიუჯეტო პარამეტრებთან
(14.05.2015 N127-თ.ს.რ.ს.)

1. სამართლებრივი აქტის პროექტი, რომელიც იწვევს მიმდინარე წლის რესპუბლიკური ბიუჯეტის ხარჯების ზრდას, შემოსავლების შემცირებას ან/და ავტონომიური რესპუბლიკის მიერ ახალი ფინანსური ვალდებულებების აღებას, ავტონომიური რესპუბლიკის უმაღლესმა საბჭომ შეიძლება მიიღოს მხოლოდ ავტონომიური რესპუბლიკის მთავრობის თანხმობის შემდეგ. მომავალ საბიუჯეტო წელთან დაკავშირებული ავტონომიური რესპუბლიკის უმაღლესი საბჭოს სამართლებრივი აქტის პროექტი უნდა შეესაბამებოდეს დასაგეგმი საბიუჯეტო წლის საბიუჯეტო პარამეტრებს, ხოლო თუ იგი იწვევს მომავალი წლების საბიუჯეტო პარამეტრების ცვლილებას, ის შეიძლება მიღებულ იქნეს მხოლოდ ავტონომიური რესპუბლიკის მთავრობის თანხმობით.

2. ავტონომიური რესპუბლიკის ხელისუფლების ორგანოების მიერ ისეთი გადაწყვეტილების მიღება, რომელიც ზრდის ადგილობრივი თვითმმართველი ერთეულის ბიუჯეტის გადასახდელების ოდენობას ან ამცირებს მის შემოსავლებს, წლის განმავლობაში კომპენსირებული უნდა იქნეს რესპუბლიკური ბიუჯეტიდან.

თ ა ვ ი VII რესპუბლიკური ბიუჯეტის შესრულება

მუხლი 33. რესპუბლიკური ბიუჯეტის შესრულებაზე პასუხისმგებლობა

1. რესპუბლიკური ბიუჯეტის შესრულებას თავისი კომპეტენციის ფარგლებში უზრუნველყოფს აჭარის ავტონომიური რესპუბლიკის აღმასრულებელი ორგანოები.

2. მხარჯავი დაწესებულება პასუხისმგებელია ასიგნებების შესაბამისად გადახდის განხორციელებაზე, მიზნობრივ გამოყენებაზე, ვადებისა და “სახელმწიფო შესყიდვის შესახებ” კანონით განსაზღვრული პირობების დაცვაზე, სახელმწიფო აქტივებისა და ვალდებულებების მართვაზე, პროცედურებისა და მოთხოვნების კონტროლზე.

3. რესპუბლიკური ბიუჯეტის, აგრეთვე ამ კანონით გათვალისწინებული საჯარო სამართლის იურიდიული პირებისა და არასამეწარმეო (არაკომერციული) იურიდიული პირების ყველა შემოსულობა დაუყოვნებლივ მიიმართება შესაბამის ბიუჯეტში. (14.05.2015 N127-უ.ს.რ.ს.)

4. რესპუბლიკური ბიუჯეტი სრულდება შემოსულობებისა და გადასახდელების ცალკეული სახეობის კვარტალური და თვიური განაწერის მიხედვით.

5. საქართველოს კანონმდებლობის შესაბამისად პასუხისმგებელი უწყებები უზრუნველყოფენ ბიუჯეტში მისამართი შემოსულობების სრულად და დროულად მობილიზებას. (14.05.2015 N127-უ.ს.რ.ს.)

6. რესპუბლიკური ბიუჯეტის, აგრეთვე ამ კანონით გათვალისწინებული საჯარო სამართლის იურიდიული პირებისა და არასამეწარმეო (არაკომერციული) იურიდიული პირების ბიუჯეტები სრულდება საკასო მეთოდით. მიმდინარე რესპუბლიკური ბიუჯეტით გათვალისწინებული ასიგნების გაცემის უფლებამოსილება წყდება საბიუჯეტო წლის 31 დეკემბერს, 24 საათზე. (14.05.2015 N127-უ.ს.რ.ს.)

6¹. დაზუსტებული ბიუჯეტით გათვალისწინებული ასიგნების ზევით გადახდაზე ვალდებულების აღება დაუშვებელია. (14.05.2015 N127-უ.ს.რ.ს.)

6². საბიუჯეტო ორგანიზაციის მიერ გადახდაზე ვალდებულების აღებისა და გადახდის განხორციელების უფლებამოსილებები განისაზღვრება საქართველოს ფინანსთა მინისტრის მიერ საბიუჯეტო კოდექსის მოთხოვნათა დაცვით გამოცემული წესებით. (14.05.2015 N127-უ.ს.რ.ს.)

6³. ასიგნებების ზევით ფინანსური ვალდებულების აღება დაუშვებელია, გარდა საქართველოს საერთაშორისო ხელშეკრულებებითა და მრავალწლიანი შესყიდვებით ნაკისრი ვალდებულებებისა. მრავალწლიანი ფინანსური ვალდებულების აღება შესაძლებელია მხოლოდ საშუალოვადიანი გეგმით მხარჯავი დაწესებულებისათვის/ პრიორიტეტისათვის გათვალისწინებული ასიგნებების ზღვრული მოცულობების ფარგლებში. ასეთ შემთხვევაში მრავალწლიანი ფინანსური ვალდებულების შესასრულებლად საჭირო სახსრები მხარჯავმა დაწესებულებებმა უნდა გაითვალისწინონ შესაბამისი წლის ბიუჯეტის პროექტში. აღმასრულებელი ხელისუფლების გადაწყვეტილებით შესაძლებელია საშუალოვადიანი გეგმით გათვალისწინებული პარამეტრებისაგან განსხვავებული მრავალწლიანი ფინანსური ვალდებულების აღება. (14.05.2015 N127-უ.ს.რ.ს.)

7. ამოღებულია (27.02.2013 N 35-უ.ს.რ.ს.)

7¹. ამოღებულია (27.02.2013 N 35-უ.ს.რ.ს.)

8. ამოღებულია (27.02.2013 N 35-უ.ს.რ.ს.)

9. ამოღებულია (27.02.2013 N 35-უ.ს.რ.ს.)

10. ამოღებულია (27.02.2013 N 35-უ.ს.რ.ს.)

11. ამოღებულია (27.02.2013 N 35-უ.ს.რ.ს.)

მუხლი 33¹. ბიუჯეტის ასიგნებების გადანაწილება და ცვლილებები პროგრამულ კლასიფიკაციაში (სათაური 14.05.2015 N127-უ.ს.რ.ს.)

1. ერთი მხარჯავი დაწესებულებიდან სხვა მხარჯავ დაწესებულებაზე ასიგნებების გადანაწილება, გარდა სარეზერვო ფონდიდან, ასევე წინა წლებში წარმოქმნილი დავალიანებების დაფარვისა და სასამართლო გადაწყვეტილებების აღსრულების ფონდიდან გამოყოფილი ასიგნებებისა, შეიძლება მხოლოდ რესპუბლიკური ბიუჯეტის კანონში ცვლილების შეტანით. (14.05.2015 N127-უ.ს.რ.ს.)

2. მხარჯავი დაწესებულების პროგრამებს, ქვეპროგრამებსა და საბიუჯეტო კლასიფიკაციის მუხლებს შორის შესაძლებელია განხორციელდეს თანხების გადანაწილება ავტონომიური რესპუბლიკის მთავრობის მიერ დადგენილი წესის შესაბამისად. (14.05.2015 N127-უ.ს.რ.ს.)

3. მხარჯავი დაწესებულების პროგრამებს შორის თანხების გადანაწილება არ უნდა აღემატებოდეს მხარჯავი დაწესებულებისათვის წლიური ბიუჯეტით დამტკიცებული გადასახდელების 5%-ს, გარდა სარეზერვო ფონდიდან, ასევე წინა წლებში წარმოქმნილი დავალიანებების დაფარვისა და სასამართლო გადაწყვეტილებების აღსრულების ფონდიდან გამოყოფილი ასიგნებებისა.

4. შესაბამისი სამართლებრივი აქტისა და მხარჯავი დაწესებულების მიერ წარმოდგენილი წინადადებების საფუძველზე, ავტონომიური რესპუბლიკის ფინანსთა და ეკონომიკის მინისტრი უფლებამოსილია, ავტონომიური რესპუბლიკის მთავრობასთან შეთანხმებით, განახორციელოს ცვლილებები (პროგრამის/ქვეპროგრამის დამატება, პროგრამის/ქვეპროგრამის დასახელების შეცვლა) პროგრამულ კლასიფიკაციაში.

5. ავტონომიური რესპუბლიკის აღმასრულებელი ორგანო უფლებამოსილია შესაბამისი სამართლებრივი აქტის საფუძველზე, სახელმწიფო ბიუჯეტით გათვალისწინებული საერთო-სახელმწიფოებრივი მნიშვნელობის გადასახდელებიდან გამოყოფილი თანხების ასახვის მიზნით, განახორციელოს ცვლილებები (მათ შორის, პროგრამის/ქვეპროგრამის დამატება) ბიუჯეტით დამტკიცებულ შემოსულობებსა და გადასახდელებში. ეს ცვლილებები 1 თვის ვადაში, მაგრამ არა უგვიანეს საბიუჯეტო წლის დასრულებისა, უნდა წარედგინოს ავტონომიური რესპუბლიკის უმაღლეს საბჭოს.

6. საერთო-რესპუბლიკური მნიშვნელობის გადასახდელებიდან გამოყოფილი ასიგნებებით წლიური ბიუჯეტის დაზუსტება და ამ მუხლის მე-2-მე-5 პუნქტებით გათვალისწინებული ცვლილებები უნდა განხორციელდეს ავტონომიური რესპუბლიკის მთავრობის მიერ დადგენილი წესის შესაბამისად.

7. მხარჯავი დაწესებულებების მიერ წარმოდგენილი წინადადებებისა და ავტონომიური რესპუბლიკის მთავრობის მიერ მიღებული გადაწყვეტილების საფუძველზე მხარჯავი დაწესებულებებისათვის გამოყოფილი ასიგნებებიდან თანხები შესაძლებელია გადანაწილდეს საერთო-რესპუბლიკური მნიშვნელობის გადასახდელებზე, თუ გადანაწილებული თანხები არ გადააჭარბებს საერთო-რესპუბლიკური მნიშვნელობის გადასახდელებისათვის წლიური ბიუჯეტით დამტკიცებული ასიგნებების 2%-ს. აღნიშნული გადანაწილების შესახებ ავტონომიური რესპუბლიკის ფინანსთა და ეკონომიკის სამინისტრომ უნდა აცნობოს ავტონომიური რესპუბლიკის უმაღლეს საბჭოს.

8. ავტონომიური რესპუბლიკის აღმასრულებელი ორგანო განსაზღვრავს ამ კანონის მე-2 მუხლის „ბ¹“ და „ბ²“ ქვეპუნქტებით გათვალისწინებული საჯარო სამართლის იურიდიული პირებისა და არასამეწარმეო (არაკომერციული) იურიდიული პირების

ბიუჯეტების დაზუსტების წესს საქართველოს კანონმდებლობით ნებადართული სხვა შემოსავლების (არასაბიუჯეტო სახსრების) ნაწილში. (14.05.2015 N127-უ.ს.რ.ს.)

9. ბიუჯეტით დამტკიცებული პროგრამებისა და ქვეპროგრამების ღონისძიებებში ცვლილებები (მათ შორის ახალი ღონისძიების დამატება) შესაძლებელია განხორციელდეს ავტონომიური რესპუბლიკის მთავრობის მიერ დადგენილი წესის შესაბამისად, მაგრამ არაუმეტეს ბიუჯეტით დამტკიცებული პროგრამის მთლიანი ასიგნების 5 %-სა. (14.05.2015 N127-უ.ს.რ.ს.)

მუხლი 34. რესპუბლიკური ბიუჯეტის განწერა

1. მხარჯავი დაწესებულებები ავტონომიური რესპუბლიკის რესპუბლიკური ბიუჯეტის კანონის გამოქვეყნებიდან 5 სამუშაო დღის ვადაში ავტონომიური რესპუბლიკის ფინანსთა და ეკონომიკის სამინისტროს წარუდგენენ ინფორმაციას მათთვის ბიუჯეტით გამოყოფილი ასიგნებების კვარტალური ან/და ყოველთვიური საორიენტაციო განწერის შესახებ.

2. ავტონომიური რესპუბლიკის ფინანსთა და ეკონომიკის სამინისტრო მხარჯავ დაწესებულებებთან ერთად იხილავს წარმოდგენილ ინფორმაციას და არსებული რესურსების გათვალისწინებით, ბიუჯეტის კანონის გამოქვეყნებიდან არა უგვიანეს 15 დღისა, იღებს გადაწყვეტილებას ბიუჯეტის კვარტალური ან/და ყოველთვიური განწერის შესახებ.

3. ავტონომიური რესპუბლიკის რესპუბლიკური ბიუჯეტის კვარტალური ან/და ყოველთვიური განწერისას, ასიგნებების დაფინანსების მიზნით, შესაძლებელია გამოყენებულ იქნეს თავისუფალი ნაშთი იმ პირობით, რომ წლიური ბიუჯეტით გათვალისწინებული ნაშთის ცვლილების წლიური ოდენობა უცვლელი დარჩება.

4. ამ მუხლის პირველი პუნქტით გათვალისწინებული ინფორმაციის წარდგენისას მხარჯავი დაწესებულებები ბიუჯეტის მართვის ელექტრონული სისტემის მეშვეობით ასევე წარადგენენ ინფორმაციას მათი და მათი კონტროლისადმი დაქვემდებარებული, ამ კანონის მე-2 მუხლის „ბ1“ და „ბ2“ ქვეპუნქტებით გათვალისწინებული საჯარო სამართლის იურიდიული პირებისა და არასამეწარმეო (არაკომერციული) იურიდიული პირების ბიუჯეტების საქართველოს კანონმდებლობით ნებადართული შემოსავლების (გარდა საბიუჯეტო შემოსავლებისა) და ამ წყაროებიდან გასაწევი გადასახდელების თაობაზე, რომელიც უნდა შეესაბამებოდეს შესაბამისი წარმომადგენლობითი ორგანოსათვის წარდგენილ, ამ კანონის 27-ე მუხლის მე-4 პუნქტის „ე“ ქვეპუნქტით გათვალისწინებულ ინფორმაციას. (14.05.2015 N127-უ.ს.რ.ს.)

5. ამ მუხლის მე-4 პუნქტით გათვალისწინებულ ინფორმაციას ამ მუხლით გათვალისწინებულ ვადაში ასევე წარადგენენ ამ კანონის მე-2 მუხლის „ბ1“ და „ბ2“ ქვეპუნქტებით გათვალისწინებული საჯარო სამართლის იურიდიული პირები და არასამეწარმეო (არაკომერციული) იურიდიული პირები, რომლებიც არ არიან რესპუბლიკური ბიუჯეტის მხარჯავი დაწესებულებები ან მათი კონტროლისადმი დაქვემდებარებული საბიუჯეტო ორგანიზაციები. (14.05.2015 N127-უ.ს.რ.ს.)

მუხლი 35. საგანგებო ბიუჯეტი

საგანგებო ბიუჯეტი მტკიცდება საქართველოს საბიუჯეტო კოდექსით განსაზღვრული ნორმებით.

თ ა ვ ი VIII სესხები და ვალი

მუხლი 36. სესხის აღებისა და გაცემის უფლება

1. რესპუბლიკური ბიუჯეტის შესრულების პროცესში, შემოსავლების უკმარისობის შემთხვევაში, დროებით წარმოქმნილ ფინანსურ სიძნელებთან დაკავშირებით, რესპუბლიკური ბიუჯეტის კანონით გათვალისწინებული გადასახდელების დასაფინანსებლად, ავტონომიური რესპუბლიკის ხელისუფლებას უფლება აქვს აიღოს სესხი საქართველოს მთავრობისაგან ან/და სხვა წყაროებიდან მხოლოდ საქართველოს მთავრობის ნებართვით. (27.02.2013 N 35-უ.ს.რ.ს.)

2. საბიუჯეტო სახსრები შეიძლება მიიმართოს დასაქმებისა და მცირე ბიზნესის ხელშეწყობისათვის. ამ მიზნით შეიძლება გაიცეს სესხები კონკურსის წესით, რესპუბლიკური ბიუჯეტის მთლიანი ასიგნების ოდენობის არა უმეტეს 2%-ის ფარგლებში. (27.02.2013 N 35-უ.ს.რ.ს.)

3. რესპუბლიკური ბიუჯეტიდან სესხის გაცემა შესაძლებელია მხოლოდ საქართველოს საბიუჯეტო კოდექსით გათვალისწინებულ პირობებში.

4. რესპუბლიკური ბიუჯეტიდან სესხი გაიცემა მხოლოდ ავტონომიური რესპუბლიკის მთავრობის თავმჯდომარის ან ავტონომიური რესპუბლიკის მთავრობის განკარგულების საფუძველზე.

5. რესპუბლიკური ბიუჯეტიდან სესხის გაცემისათვის გამოიყენება სახელმწიფო ბიუჯეტიდან სესხის გაცემის ანალოგიური ნორმები, გათვალისწინებული საქართველოს საბიუჯეტო კოდექსით.

თ ა ვ ი IX შემოსულობების განაწილება ბიუჯეტებს შორის

მუხლი 37. შემოსულობების ბიუჯეტებს შორის განაწილების წესი

1. შემოსულობები რესპუბლიკურ და ადგილობრივი თვითმმართველი ერთეულების ბიუჯეტებს შორის ნაწილდება საქართველოს საბიუჯეტო კოდექსის შესაბამისად.

2. უმაღლესი საბჭო უფლებამოსილია დაადგინოს რესპუბლიკურ ბიუჯეტში ჩარიცხული შემოსულობების რესპუბლიკის სხვა დონის ბიუჯეტებში განაწილების წესი.

3. რესპუბლიკური ბიუჯეტის შემოსულობების განაწილება აჭარის ავტონომიური რესპუბლიკის სხვა დონის ბიუჯეტებს შორის განისაზღვრება ამ კანონის დანართის შესაბამისად.

4. რესპუბლიკური ბიუჯეტიდან გამოყოფილი სახსრების ფარგლებში საბიუჯეტო ორგანიზაციების მიერ საქმიანობის განხორციელებისას კონტრაქტორებისთვის დაკისრებული ჯარიმები/სანქციები/საურავები და სხვა შემოსულობები მიიმართება რესპუბლიკურ ბიუჯეტში. რესპუბლიკურ ბიუჯეტში მიიმართება ასევე საქართველოს კანონმდებლობის შესაბამისად დონორისგან მიღებული დაფინანსების ფარგლებში საქმიანობის განხორციელებისას კონტრაქტორებისთვის დაკისრებული ჯარიმები/სანქციები/ საურავები, თუ დონორთან გაფორმებული ხელშეკრულებით სხვა რამ არ არის განსაზღვრული. (14.05.2015 N127-უ.ს.რ.ს.)

მუხლი 37¹. აჭარის ავტონომიური რესპუბლიკის წილობრივი მონაწილეობით მოქმედი საწარმოების წმინდა მოგების განაწილება და გამოყენება *(15.12.2011 N 149-უ.ს.შ.ს.)*

„1. აჭარის ავტონომიური რესპუბლიკის წილობრივი მონაწილეობით მოქმედი საწარმოების წმინდა მოგების განაწილებისა და გამოყენების შესახებ წინადადებებს განიხილავს კომისია და გადაწყვეტილების მისაღებად (გარდა ავტონომიური რესპუბლიკის მთავრობის მიერ მიღებული გადაწყვეტილებისა) წარუდგენს ავტონომიური რესპუბლიკის ფინანსთა და ეკონომიკის მინისტრს. კომისიის შემადგენლობა და საქმიანობის წესი განისაზღვრება ავტონომიური რესპუბლიკის ფინანსთა და ეკონომიკის მინისტრის ბრძანებით.

2. აჭარის ავტონომიური რესპუბლიკის წილობრივი მონაწილეობით მოქმედი საწარმოების წმინდა მოგებიდან ამ მუხლის პირველი პუნქტით გათვალისწინებული პროცედურებით განსაზღვრული აჭარის ავტონომიური რესპუბლიკისათვის გადასარიცხი დივიდენდები, მთლიანად მიიმართება რესპუბლიკურ ბიუჯეტში.

3. ამ მუხლის პირველი პუნქტით გათვალისწინებულ კომისიას უფლება აქვს, განიხილოს საკითხი აჭარის ავტონომიური რესპუბლიკის წილობრივი მონაწილეობით მოქმედი საწარმოს წმინდა მოგებიდან საწარმოსათვის დატოვების შესახებ.

4. ავტონომიური რესპუბლიკის მთავრობას უფლება აქვს, მიიღოს გადაწყვეტილება აჭარის ავტონომიური რესპუბლიკის წილობრივი მონაწილეობით მოქმედი საწარმოების წმინდა მოგების განაწილების, გამოყენების და ამ მუხლის მე-2 პუნქტით გათვალისწინებული წესისაგან განსხვავებულად მიმართვის შესახებ.

5. აჭარის ავტონომიური რესპუბლიკის წილობრივი მონაწილეობით მოქმედი საწარმოს, რომლის აქციები განთავსებულია უცხო ქვეყნის ადგიარებულ საფონდო ბირჟაზე, წმინდა მოგების განაწილებისა და გამოყენების შესახებ გადაწყვეტილება მიიღება „მეწარმეთა შესახებ“ საქართველოს კანონით დადგენილი წესის შესაბამისად. *(27.02.2013 N 35-უ.ს.რ.ს.)*

თ ა ვ ი X

აღრიცხვა, ანგარიშგება და აუდიტი

მუხლი 38. რესპუბლიკური ბიუჯეტის შესრულების აღრიცხვისა და ანგარიშგების მეთოდოლოგია და პასუხისმგებლობა

1. ავტონომიური რესპუბლიკის მთავრობის მიერ სტანდარტული სააღრიცხვო პროცედურებისა და ანგარიშგების მოთხოვნების დაცვა ხორციელდება საქართველოს ფინანსთა სამინისტროს და ავტონომიური რესპუბლიკის ფინანსთა და ეკონომიკის სამინისტროს მიერ გამოცემული მითითებების შესაბამისად.

2. რესპუბლიკური ბიუჯეტის ანგარიში გახსნილია სახელმწიფო ხაზინის ერთიანი ანგარიშის სისტემაში. ამ ანგარიშის მართვისა და ოპერირების კონტროლის, აგრეთვე ამ ანგარიშიდან თანხის გადარიცხვაზე ნებართვის გაცემის უფლება, გარდა საქართველოს კანონმდებლობით გათვალისწინებული გამონაკლისი შემთხვევებისა, აქვს მხოლოდ ავტონომიური რესპუბლიკის ფინანსთა და ეკონომიკის სამინისტროს. *(14.05.2015 N127-უ.ს.რ.ს.)*

3. ავტონომიური რესპუბლიკის ფინანსთა და ეკონომიკის სამინისტრო აღრიცხავს თითოეული მხარჯავი დაწესებულებისადმი დაქვემდებარებული საბიუჯეტო ორგანიზაციის მიერ გაწეულ გადასახდელებს, რაც მოიცავს ინფორმაციას საბიუჯეტო კლასიფიკაციის მიხედვით გადახდის განხორციელების ყველა ეტაპის შესახებ. იგი ასევე აღრიცხავს საბიუჯეტო კლასიფიკაციით გათვალისწინებულ შემოსულობებს. (14.05.2015 N127-უ.ს.რ.ს.)

4. ავტონომიური რესპუბლიკის ფინანსთა და ეკონომიკის სამინისტრო ყოველი თვის დასრულებიდან 10 დღის ვადაში ამზადებს ანგარიშს რესპუბლიკური ბიუჯეტის შემოსულობების, გადასახდელების, ნაშთის ცვლილებისა და მთლიანი სალდოს ჩვენებით. (14.05.2015 N127-უ.ს.რ.ს.)

მუხლი 39. რესპუბლიკური ბიუჯეტის შესრულების წლიური ანგარიშგება

1. ავტონომიური რესპუბლიკის ფინანსთა და ეკონომიკის სამინისტროს მიერ დადგენილი წესის შესაბამისად და დადგენილ ვადებში, მხარჯავი დაწესებულებები ამზადებენ საბოლოო ანგარიშგებას და ანგარიშგებებს, რომელთა საფუძველზეც ავტონომიური რესპუბლიკის ფინანსთა და ეკონომიკის სამინისტრო ამზადებს რესპუბლიკური ბიუჯეტის შესრულების წლიურ ანგარიშსა და ანგარიშგებებს და წარუდგენს ავტონომიური რესპუბლიკის მთავრობას.

2. ავტონომიური რესპუბლიკის მთავრობა ავტონომიური რესპუბლიკის უმაღლეს საბჭოს საბიუჯეტო წლის დასრულებიდან არაუგვიანეს 3 თვისა წარუდგენს ავტონომიური რესპუბლიკის რესპუბლიკური ბიუჯეტის შესრულების წლიურ ანგარიშს. (10.02.2017 N31-უ.ს.რ.ს.)

3. რესპუბლიკური ბიუჯეტის შესრულების წლიური ანგარიში მოიცავს წლიური ბიუჯეტის შესრულების შესახებ არანაკლებ შემდეგ ინფორმაციას: (15.12.2011 N 149-უ.ს.შ.ს. ამოქმედდეს 2014 წლის 1 იანვრიდან.)

ა) რესპუბლიკური ბიუჯეტის ბალანსს საბიუჯეტო კლასიფიკაციის მიხედვით;

ბ) საბიუჯეტო კლასიფიკაციის მიხედვით ბიუჯეტის შემოსულობებისა და გადასახდელების შედარებას შესაბამისი პერიოდის გეგმურ მაჩვენებლებთან;

გ) ბიუჯეტის ანგარიშგებზე არსებულ ნაშთებს წლის დასაწყისისა და დასასრულისათვის;

დ) მხარჯავი დაწესებულებების პროგრამების მიხედვით დამტკიცებულ და დაზუსტებულ ასიგნებებს შორის შეუსაბამობის განმარტებას, თუ ასეთი შეუსაბამობა აღემატება 30%-ს;

ე) მხარჯავი დაწესებულებების პროგრამების მიხედვით დაზუსტებულ ასიგნებებსა და გადახდილ თანხებს შორის შეუსაბამობის განმარტებას, თუ ასეთი შეუსაბამობა აღემატება 15%-ს;

ვ) ინფორმაციას სარეზერვო და წინა წლებში წარმოქმნილი დავალიანებების დაფარვისა და სასამართლო გადაწყვეტილებების აღსრულების ფონდებიდან (ასეთის არსებობის შემთხვევაში) სახსრების გამოყოფის მდგომარეობის შესახებ;

ზ) წლიური ბიუჯეტით დასახული პრიორიტეტების ფარგლებში მხარჯავი დაწესებულებების მიერ განხორციელებული პროგრამების/ ქვეპროგრამების აღწერას და მიღწეულ შედეგებს.

თ) ამ კანონის მე-2 მუხლის „ბ¹“ და „ბ²“ ქვეპუნქტებით გათვალისწინებული საჯარო სამართლის იურიდიული პირებისა და არასამეწარმეო (არაკომერციული) იურიდიული პირების ბიუჯეტების შესრულების წლიურ მაჩვენებლებს. (14.05.2015 N127-უ.ს.რ.ს.)

4. ავტონომიური რესპუბლიკის უმაღლესი საბჭო საგაზაფხულო სესიის დასრულებამდე იღებს გადაწყვეტილებას ავტონომიური რესპუბლიკის რესპუბლიკური ბიუჯეტის შესრულების წლიური ანგარიშის დამტკიცების ან დაუმტკიცებლობის შესახებ. რესპუბლიკური ბიუჯეტის შესრულების წლიური ანგარიშის ავტონომიური რესპუბლიკის უმაღლეს საბჭოში განხილვა და გადაწყვეტილების მიღება ხორციელდება საქართველოს კანონის „საქართველოს საბიუჯეტო კოდექსი“ და ავტონომიური რესპუბლიკის უმაღლესი საბჭოს რეგლამენტის შესაბამისად. (10.02.2017 N31 -უ.ს.რ.ს.)

5. ამოღებულია (10.02.2017 N31 -უ.ს.რ.ს.)

6. ამოღებულია (10.02.2017 N31 -უ.ს.რ.ს.)

მუხლი 40. რესპუბლიკური ბიუჯეტის შესრულების აუდიტი, კონტროლი და შეფასება

1. ყოველი კვარტალის დასრულებიდან 10 დღის ვადაში, საქართველოს ფინანსთა სამინისტროს მიერ დამტკიცებული წესის შესაბამისად, მხარჯავი დაწესებულებები ამზადებენ კვარტალურ ანგარიშებსა და ანგარიშგებებს.

2. საქართველოს ფინანსთა სამინისტროსა და სახელმწიფო აუდიტის სამსახურის მიერ ერთობლივად მიღებული (გამოცემული) შესაბამისი სამართლებრივი აქტების საფუძველზე და საერთაშორისო სტანდარტებზე დაყრდნობით მხარჯავი დაწესებულება და ავტონომიური რესპუბლიკის ხელისუფლება ამტკიცებს შემოსულობებთან, გადასახდელებთან და ნაშთის ცვლილებასთან დაკავშირებული ოპერაციების შიდა აუდიტის განხორციელების პროცედურებს. შიდა აუდიტი ხორციელდება მხარჯავი დაწესებულების და ავტონომიური რესპუბლიკის ხელისუფლების ხელმძღვანელთა უშუალო ზედამხედველობით. (13.07.2012 №172-უ.ს.რ.ს.)

3. ავტონომიური რესპუბლიკის უმაღლესი საბჭო უფლებამოსილია გააკონტროლოს ავტონომიური რესპუბლიკის მთავრობის მიერ რესპუბლიკური ბიუჯეტის სახსრების ხარჯვის კანონიერება და დარღვევების აღმოჩენის შემთხვევაში მიმართოს ავტონომიური რესპუბლიკის მთავრობის თავმჯდომარეს საბიუჯეტო სახსრების ხარჯვის შეჩერების მოთხოვნით.

4. უმაღლესი საბჭო ასევე უფლებამოსილია (უმაღლესი საბჭოს რეგლამენტის შესაბამისად) კონტროლისა და გამოკვლევის მიზნით განახორციელოს მონიტორინგი რესპუბლიკური ბიუჯეტიდან აჭარის ავტონომიური რესპუბლიკის შემადგენლობაში შემავალი ადგილობრივი თვითმმართველი ერთეულების ბიუჯეტებისათვის გადაცემული მიზნობრივი და სპეციალური ტრანსფერების მართლზომიერ ხარჯვაზე, დარღვევების გამოვლენის შემთხვევაში მიმართოს ავტონომიური რესპუბლიკის მთავრობის თავმჯდომარეს საბიუჯეტო სახსრების ხარჯვის შეჩერების მოთხოვნით, ასევე, სახელმწიფო აუდიტის სამსახურს არაგეგმური შემოწმების ჩატარების თაობაზე. (13.07.2012 №172-უ.ს.რ.ს.)

მუხლი 41. რესპუბლიკური ბიუჯეტის შესრულების ყოველკვარტალური მიმოხილვა (27.02.2013 N 35-უ.ს.რ.ს.)

ავტონომიური რესპუბლიკის მთავრობა ყოველი კვარტალის დასრულებიდან არა უგვიანეს 1 თვისა, ავტონომიური რესპუბლიკის უმაღლეს საბჭოს წარუდგენს რესპუბლიკური ბიუჯეტის კვარტალურ მიმოხილვას (ნაზარდი ჯამით), რომელიც მოიცავს:

ა) შემოსულობების, გადასახდელების, ნაშთის ცვლილებისა და მთლიანი სალდოს ფაქტობრივი მოცულობების შედარებას შესაბამისი პერიოდის გეგმიურ მაჩვენებლებთან, ძირითადი განსხვავებების განმარტებებს;

ბ) ინფორმაციას ავტონომიური რესპუბლიკის მთავრობის სარეზერვო ფონდის (მთავრობის გადაწყვეტილება, მხარჯავი დაწესებულება, თანხის მოცულობა და ათვისების მდგომარეობა, თითოეულ ასიგნებაზე ცალ-ცალკე) განკარგვის თაობაზე.

თ ა ვ ი XI გარდამავალი დებულებანი

მუხლი 42. ასიგნებების გადანაწილების შეზღუდვა

ამ კანონის 33-ე მუხლის მე-8 პუნქტით განსაზღვრული რესპუბლიკური ბიუჯეტის ასიგნებების გადანაწილება 2010 წელს განხორციელდეს საქართველოს კანონმდებლობით დადგენილი ოდენობის ფარგლებში.

მუხლი 42¹. პროგრამული ბიუჯეტის შედგენასთან დაკავშირებული გარდამავალი დებულებანი (15.12.2011 N 149-უ.ს.შ.ს.)

ავტონომიური რესპუბლიკის უმაღლესი საბჭოს მიერ დამტკიცებულ რესპუბლიკურ ბიუჯეტზე 2013 წლის 1 იანვრამდე ამ კანონით განმარტებული ტერმინები „მხარჯავი დაწესებულება“, „საბიუჯეტო ორგანიზაცია“ და „საბიუჯეტო კლასიფიკაცია“ გავრცელდეს 2012 წლის 1 იანვრამდე მოქმედი რედაქციით.

მუხლი 42². რესპუბლიკური ბიუჯეტით გათვალისწინებული რიგი ორგანიზაციების დაფინანსება (14.05.2015 N127-უ.ს.რ.ს.)

საქართველოს საბიუჯეტო კოდექსის მე-6 მუხლის „ბ¹.ა“ ქვეპუნქტის შესაბამისად განსაზღვრული ორგანიზაციების დაფინანსება გაგრძელდეს ავტონომიური რესპუბლიკის 2014-2015 წლების რესპუბლიკური ბიუჯეტით გათვალისწინებულ ორგანიზაციებზე ავტონომიური რესპუბლიკის 2015 წლის რესპუბლიკური ბიუჯეტით არსებული ფორმით 2016 წლის 1 იანვრამდე.

**თ ა ვ ი XII
დასკვნითი დებულება**

მუხლი 43. დასკვნითი დებულება

1. ეს კანონი, გარდა ამ კანონის 25-ე მუხლის პირველი პუნქტის “გ” ქვეპუნქტისა, 27-ე მუხლის მე-3 პუნქტის “ზ” ქვეპუნქტისა და 39-ე მუხლის მე-3 პუნქტის “ზ” ქვეპუნქტისა, ამოქმედდეს გამოქვეყნებისთანავე.

2. ამოღებულია (15.12.2011 N 149-უ.ს.შ.ს.)

3. ამ კანონის ამოქმედებისთანავე ძალადაკარგულად ჩაითვალოს:

ა) “აჭარის ავტონომიური რესპუბლიკის საბიუჯეტო პროცესისა და უფლებამოსილებათა შესახებ” აჭარის ავტონომიური რესპუბლიკის კანონი (გაზეთი “აჭარა”, N33, 01.03.2007);

ბ) “აჭარის ავტონომიური რესპუბლიკის შემოსულობების რესპუბლიკურ და ადგილობრივ თვითმმართველ ერთეულებს შორის განაწილების წესის შესახებ” აჭარის ავტონომიური რესპუბლიკის კანონი (გაზეთი “აჭარა”, N1, 1-5.01.2009).

აჭარის ავტონომიური რესპუბლიკის
მთავრობის თავმჯდომარე

ლევან ვარშალომიძე

ბათუმი,
2010 წლის 1 აპრილი
N76-უ.ს.რ.ს.

დანართი

აჭარის ავტონომიური რესპუბლიკის რესპუბლიკური ბიუჯეტის შემოსულობების განაწილება აჭარის ავტონომიური რესპუბლიკის სხვა დონის ბიუჯეტებს შორის პროცენტული მაჩვენებლების მიხედვით

N	შემოსავლების დასახელება	ადგილობრივი თვითმმართველი ერთეულების ბიუჯეტები
1	აჭარის ავტონომიური რესპუბლიკის ტერიტორიაზე მოპოვებული ბუნებრივი რესურსებით სარგებლობისათვის გადახდევინებული მოსაკრებელი	100